

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
**ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ
КОМПАНІЇ**

Студентки 2-го курсу магістратури заочної форми навчання спеціальності
051 Економіка
освітньо-наукової програми Економіка бізнесу
Каліги Ларіси Іванівни

Науковий керівник
к.е.н., доц. Мірошніченко Ольга Юріївна

Засвідчую, що в цій дипломній
роботі немає запозичень із праць
інших авторів без відповідних посилань

Студентка _____ (підпис)

Робота допущена до захисту в ЕК рішенням кафедри економіки
підприємства від «15» _____ травня _____ 20_23 р., протокол №11 .

Завідувач кафедри економіки підприємства,
доктор економічних наук, професор
Филюк Галина Михайлівна

_____ (підпис)

Київ - 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1 Економічна сутність, структура та функції власного капіталу підприємства.....	6
1.2 Джерела формування власного капіталу підприємства.....	11
1.3 Методика оцінювання ефективності використання власного капіталу підприємства.....	17
ВИСНОВКИ ДО І РОЗДІЛУ.....	23
РОЗДІЛ ІІ. АНАЛІЗ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТОВ «АГРОПРАЙМ ХОЛДІНГ».....	24
2.1 Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства.. 24	
2.2 Аналіз динаміки, структури та джерел формування власного капіталу підприємства.....	32
2.3 Оцінювання ефективності використання власного капіталу підприємства.....	38
ВИСНОВКИ ДО ІІ РОЗДІЛУ.....	47
РОЗДІЛ ІІІ. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПРАТ ТОВ «АГРОПРАЙМ ХОЛДІНГ».....	49
3.1 Факторний аналіз ефективності використання власного капіталу підприємства.....	49
3.2 Резерви підвищення ефективності використання власного капіталу підприємства.....	53
3.3 Шляхи оптимізації структури власного капіталу підприємства.....	57
ВИСНОВКИ ДО ІІІ РОЗДІЛУ.....	61
ВИСНОВКИ.....	64
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
ДОДАТКИ.....	73

ВСТУП

Актуальність обраної теми роботи безперечна, оскільки власний капітал є ключовим ресурсом для фінансування потреб підприємства. Стан та ефективне використання капіталу є необхідним для забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Формування оптимальної структури майна та фінансових ресурсів, за рахунок яких підприємство буде фінансуватись, є ключовим фактором для забезпечення стабільного фінансового стану та підвищення фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності суб'єктів господарювання. Ефективне формування та раціональна структура власного капіталу підприємства є важливим фактором для підвищення темпів виробництва та збільшення доходів підприємства.

Значний внесок у дослідження питань сутності, джерел формування та напрямів використання капіталу підприємств здійснили такі провідні вчені Бланк І.А.[\[5\]](#), Мірошніченко О.[\[30\]](#), Ревуцька Н.В.[\[30\]](#), Гончарова О.М.[\[30\]](#), Іщенко Я.П.[\[21\]](#), Катан Л.І.[\[24\]](#), Нужна О.А.[\[34\]](#), Біла О.Г.[\[4\]](#), Ареф'єва О.В.[\[1\]](#), Мягких І.М.[\[1\]](#), Єпіфанова І. Ю.[\[16\]](#), Дрозд І.В.[\[18\]](#), Калініна, А. В.[\[23\]](#), Назаренко І.М.[\[33\]](#), Салига К. С.[\[40\]](#), Семенова Т.В.[\[41\]](#), Шевчук Н.І.[\[45\]](#) та ін.

Приділяючи належну увагу дослідженням вчених, проблеми формування та ефективного використання власного капіталу залишаються актуальними і потребують подальшої уваги для удосконалення теоретичних та практичних основ.

Метою даної роботи є аналіз і узагальнення теоретико-методологічних та практичних аспектів, пов'язаних з вивченням власного капіталу підприємства, а також обґрунтування напрямків для підвищення його ефективного використання.

З метою досягнення поставленої цілі передбачається вирішення наступних завдань:

- оцінка значення та вивчення наукових підходів до розуміння сутності власного капіталу;
- узагальнити методологічні підходи оцінювання ефективності використання власного капіталу;
- визначити стан фінансово-економічної діяльності досліджуваного підприємства;
- проведення аналізу власного капіталу об'єкта дослідження;
- проаналізувати ефективність використання власного капіталу підприємства;
- надати рекомендації щодо підвищення ефективності використання власного капіталу підприємством.

Об'єктом роботи є власний капітал підприємства, зокрема ТОВ «Агропрайм Холдинг».

Предметом – теоретико-методичні та практичні аспекти дослідження ефективності використання власного капіталу підприємства.

У дослідженні використовувалися різноманітні загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема історичний, порівняння та узагальнення при вивченні трактування терміну "власний капітал", монографічний аналіз джерел формування власного капіталу підприємства, методи абсолютних, середніх, відносних величин, табличний метод демонстрації результатів аналізу стану та оцінювання ефективності використання власного капіталу, моделювання для розробки рекомендацій та визначення шляхів підвищення ефективності використання власного капіталу.

Дослідження базується на нормативно-правових актах України, працях вчених зарубіжних та вітчизняних, фінансовій звітності ТОВ "Агропрайм Холдинг" за 2019-2021 роки, а також власні розрахунки автора.

Представлена робота включає вступ, три розділи, висновки до кожного з розділів, загальний висновок, а також список використаних джерел і додатків. У першому розділі детально розглядаються теоретико-методичні аспекти, пов'язані з дослідженням власного капіталу підприємства. Другий розділ включає дослідження основних фінансово-економічних показників діяльності ТОВ «Агропрайм Холдинг», динаміку, структуру та джерела формування власного капіталу та оцінку ефективності його використання. У третьому розділі обґрунтовано шляхи підвищення ефективності використання власного капіталу, зокрема виявлено резерви для підвищення ефективності, сформовано шляхи оптимізації структури власного капіталу.

Робота представлена на 85 сторінках, містить: 2 рисунки, 19 таблиць, 48 літературних джерел.

Отримані в ході дослідження результати мають практичне застосування, оскільки запропоновані рекомендації і заходи можуть бути успішно використані для підвищення рівня ефективності використання власного капіталу у ТОВ "Агропрайм Холдинг".

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічна сутність, структура та функції власного капіталу підприємства

Кожне підприємство в сучасній ринковій економіці виступає як важливий фактор, що визначає структуру та динаміку ринку. Підприємству, що займається виробництвом або комерційною діяльністю, необхідно мати визначений капітал. Цей капітал складається з різних матеріальних цінностей, фінансових вкладень та витрат на придбання прав і привілеїв, необхідних для успішного здійснення господарської діяльності. Ефективне функціонування організації напряму залежить від правильно визначеного розміру капіталу та належного розподілу його напрямків і використання.

Загалом, власний капітал - це сукупність грошових та нематеріальних активів, які належать підприємству та є його власністю. Власний капітал підприємства є одним з основних складових частин його фінансової структури, що відіграє важливу роль у забезпеченні фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, збільшує його кредитоспроможність, забезпечує здатність підприємства до інвестування та розвитку, а також забезпечує захист прав інвесторів та вкладників [\[45\]](#).

Існують різні приклади визначення власного капіталу від авторів які досліджували його. Кожен з них вніс свій вклад в розвиток даного питання. Нижче наведені основні визначення відповідно до їх авторів (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Тлумачення змісту «власний капітал» різними авторами

Автор	Визначення власного капіталу
Бланк І. А. [5]	Різниця між активами та зобов'язаннями підприємства складається зі сукупності її капіталу, включаючи статутний капітал, додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток (збиток) та інші складові, що визначені законодавством або установчими документами компанії.
Катан Л.І. [24]	Відносини між акціонерним товариством (корпорацією) та іншими суб'єктами господарювання, які виникають при формуванні та використанні власного капіталу, представляють фінансову складову, яка називається власним капіталом.
Нужна О.А. [34]	Власний капітал - загальна вартість власних засобів підприємства, які перебувають у власності підприємства та використовуються для формування його активів.
Біла О.Г. [4]	Визначення власного капіталу охоплює сукупність грошових ресурсів, які використовуються у господарській діяльності підприємства. Цей капітал включає авансований капітал, належний самому підприємству, позичений капітал та капітал, який був залучений усією сукупністю джерел.
Іщенко Я.П. [21]	Власний капітал підприємства є необхідним фактором для забезпечення ефективного виробництва, що може включати різні компоненти, такі як борг, нерозподілений прибуток, привілейовані акції та звичайні акції

Джерело: складено автором на основі [\[4,5,21,24,34\]](#)

Узагальнюючи визначення власного капіталу від різних авторів, можна сказати, що власний капітал підприємства є різницею між активами та зобов'язаннями, тобто частиною власності, яку володіє підприємство і яка залишається після виплати зобов'язань. Крім того, власний капітал може складатися з акціонерного капіталу та нерозподіленого прибутку, і він представляє собою грошову суму, яка доступна підприємству для фінансування його операцій та розвитку в майбутньому. Визначення власного капіталу може відрізнитися залежно від автора та підходу до аналізу фінансових показників підприємства.

Також згідно зі стандартами ПСБО (Положення про стандарти бухгалтерського обліку), власний капітал підприємства також складається зі статутного капіталу, додаткового капіталу, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку/збитку та інших елементів власного капіталу. До інших елементів власного капіталу відносяться переоцінюючий

резерв, заборгованість підприємства перед власниками та інші складові [\[38\]](#).

Роль власного капіталу полягає в тому, що він є джерелом довгострокового фінансування підприємства та забезпечує фінансову стабільність його діяльності. Власний капітал є інструментом забезпечення фінансової незалежності компанії від зовнішніх джерел фінансування, таких як банки, інвестори, державні програми. Крім того, власний капітал є показником фінансової стійкості та кредитоспроможності підприємства. Високий рівень власного капіталу свідчить про те, що підприємство може витримати фінансові труднощі, що можуть виникнути в процесі його діяльності. Також, власний капітал може бути використаний для здійснення інвестицій у розвиток підприємства, що дозволяє підвищити ефективність його діяльності та забезпечити його конкурентоспроможність на ринку.

Вивчення власного капіталу підприємства важливе для розуміння його фінансового стану та можливостей для розвитку. Також вивчення ролі власного капіталу може бути корисним при прийнятті рішень про фінансування підприємства, в тому числі вибір джерел фінансування, розробка рішень для збільшення власного капіталу тощо.

У рамках дослідження поняття власного капіталу підприємства можна проаналізувати різні аспекти, такі як формування та структури власного капіталу, методи його оцінки та ефективності його управління, за результатами яких можна зробити висновки про ефективність використання власного капіталу, можливості для збільшення його обсягу та вплив на загальний фінансовий стан підприємства. Отримані результати можуть бути корисними для управлінських рішень, розвитку стратегії компанії та підвищення її конкурентоспроможності на ринку.

Для подальшого дослідження необхідно ознайомитись зі структурою власного капіталу та його складовими частинами, адже це є важливим етапом вивчення поняття власного капіталу підприємства. Власний капітал є однією з основних складових елементів балансу підприємства та визначає рівень фінансової стійкості та здатності до розвитку компанії.

Структура власного капіталу включає різні складові частини, які можуть відрізнятися в залежності від форми власності, сфери діяльності та інших факторів, і включає різноманітні компоненти. Основними складовими частинами власного капіталу наведені на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Структура власного капіталу

Джерело: складено автором на основі [8].

Оптимальна структура власного капіталу є та, яка забезпечує максимальну прибутковість для акціонерів компанії, а також забезпечує фінансову стійкість підприємства. Інакше кажучи, компанія повинна забезпечити рівновагу між використанням власного та залученого капіталу.

Щоб забезпечити оптимальну структуру власного капіталу, підприємство повинно ретельно аналізувати свої фінансові потреби та можливості, а також оцінювати свої ризики та можливості отримання

фінансування. Крім того, підприємство повинно бути готовим до змін у своїй структурі власного капіталу залежно від змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Шляхом аналізу своїх фінансових потреб та можливостей, підприємство може визначити оптимальну структуру власного капіталу та визначити оптимальну комбінацію власного та залученого капіталу. Це забезпечить підприємству фінансову стійкість та дозволить йому розвиватись та зростати у конкурентному середовищі.

Наступним важливим аспектом виступають функції власного капіталу. Вони можуть бути різними але відіграють важливу роль у фінансовому плануванні та управлінні ризиками. Нижче приведені основні функції та їх визначення (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Основні функції власного капіталу

Функції	Визначення
Фінансування	Власний капітал є джерелом фінансування для підприємства та забезпечує їй гнучкість у вирішенні фінансових питань.
Забезпечення стійкості	Власний капітал забезпечує стійкість підприємства, оскільки він не потребує виплати відсотків і не має терміну погашення.
Захист від зовнішніх ризиків	Власний капітал дозволяє підприємству захиститися від зовнішніх ризиків, оскільки він не є боргом та не підлягає вимогам кредиторів.

Джерело: складено автором на основі [\[5,16\]](#).

Однією з основних функцій власного капіталу підприємства є забезпечення фінансової стійкості та стабільності. Власний капітал є основним джерелом фінансування довгострокових проектів та інвестицій і забезпечують зростання підприємства в майбутньому. Іншою важливою функцією власного капіталу є забезпечення контролю та управління підприємством. Власники підприємства, які вклали свій капітал у розвиток бізнесу, мають право голосу та можуть приймати важливі рішення щодо діяльності підприємства та вектору розвитку. Також, власний капітал може

виступати як засіб залучення додаткового фінансування. Підприємства з високою стійкістю та ефективними фінансовими стратегіями можуть залучати інвесторів, які готові вкласти свій капітал у розвиток підприємства в обмін на частки власного капіталу. Окрім цього, власний капітал може використовуватися для погашення зобов'язань підприємства. Підприємства, які мають достатньо власного капіталу, можуть зменшувати свою залежність від зовнішнього фінансування та забезпечувати більшу фінансову стійкість.

Отже, вивчення функцій власного капіталу підприємства є важливим кроком у розумінні його фінансової стійкості та ефективності управління. Дослідження впливу структури та складових власного капіталу на різні аспекти діяльності підприємства може допомогти розробити оптимальну стратегію управління власним капіталом, яка сприятиме досягненню поставлених цілей та завдань підприємства.

1.2 Джерела формування власного капіталу підприємства

Ефективне функціонування підприємства неможливе без якісного управління власним капіталом, оскільки він дозволяє визначити фінансову незалежність та стійкість компанії. Він дозволяє підприємству здійснювати інвестиції у розвиток та розширення бізнесу, що забезпечує збільшення прибутку та ринкової конкурентоспроможності компанії. Крім того, наявність достатнього рівня власного капіталу знижує ризики банкрутства та негативного впливу зовнішніх факторів на діяльність підприємства.

З одного боку, власний капітал забезпечує більшу незалежність підприємства від зовнішніх кредиторів та інших фінансових організацій. З іншого боку, наявність великого обсягу власного капіталу може бути

невигідною для компанії, оскільки він може знизити рентабельність та прибутковість інвестицій.

Визначення розміру власного капіталу є важливим етапом фінансового управління підприємством. Відповідно до законодавства, мінімальний розмір власного капіталу повинен відповідати 1/4 статутного капіталу підприємства. Однак, для забезпечення стабільності та розвитку підприємства, рекомендується мати власний капітал не менше 50% від балансової вартості активів підприємства.

Його формування є важливою задачею для будь-якого підприємства, оскільки власний капітал дозволяє забезпечити фінансову стійкість та розвиток компанії в майбутньому. Загалом розрізняють зовнішні та внутрішні джерела:

- зовнішні джерела формування власного капіталу, як правило, пов'язані з приватизацією, продажем акцій на фондовому ринку або залученням позик. Наприклад, підприємство може випустити акції і продати їх на відкритому ринку або продати облігації інвесторам. Іншими джерелами можуть бути залучення кредитів від банків, державних фондів або інших організацій;
- внутрішні джерела формування власного капіталу пов'язані з прибутками, що залишаються на рахунку підприємства, а також з резервним фондом. Прибуток може бути відрахований в резервний фонд або може бути розподілений між власниками у вигляді дивідендів. Резервний фонд служить для покриття несподіваних витрат, які можуть виникнути в майбутньому.

Основним зовнішнім джерелом яким користуються більшість підприємств, це залучення позик. Воно може бути здійснене через банківські кредити, облігації або інші інструменти фінансового ринку. Однак, такі джерела можуть бути пов'язані зі значними витратами на відсотки та обслуговування боргу.

Розуміння різних джерел формування власного капіталу може допомогти підприємству знайти оптимальний баланс між внутрішніми та зовнішніми джерелами фінансування. Залежно від обставин, підприємство може визначити, що зовнішнє фінансування більш підходяще для конкретної ситуації, наприклад, якщо внутрішні джерела обмежені або якщо вкладення в проект потребують великих інвестицій. Нижче приведені основні джерела та їх визначення (таб 1.3).

Таблиця 1.3

Основні джерела формування власного капіталу

Джерело	Характеристика
Цінні папери, що розміщуються серед інвесторів	Це можливість підприємства залучити фінансові ресурси шляхом продажу акцій та облігацій. Інвестори отримують право на частку в прибутку та право голосу на загальних зборах акціонерів.
Резервний фонд	Це частина прибутку, що залишається на рахунку підприємства з метою покриття можливих збитків або фінансування інвестиційних проектів.
Нерозподілений прибуток	Це частина прибутку, що залишається після виплати дивідендів та оподаткування. Цей прибуток може бути використаний для фінансування розширення бізнесу або відновлення основних засобів.
Інвестиції власників та засновників	Це грошові внески власників та засновників підприємства для розвитку бізнесу. Інвестори отримують право на частку в прибутку та право голосу на загальних зборах акціонерів.
Інші джерела (наприклад, продаж майна, залучення позик тощо)	Це можливість залучення фінансових ресурсів підприємства шляхом продажу майна або залучення позик від банків та інших фінансових установ.

Джерело: складено автором на основі [23].

Успішне функціонування підприємства можливе, якщо взяти за основу створення резервного фонду та правильного використання у діяльності нерозподіленого прибутку. Резервний фонд формується з метою забезпечення фінансової стабільності підприємства, яка забезпечує здатність компанії виплатити зобов'язання у випадку фінансових труднощів. Резервний фонд може бути використаний для виплати дивідендів, а також для інвестування в розвиток підприємства.

Нерозподілений прибуток може бути використаний для покриття збитків, що виникли в минулому році, або для розвитку нових проектів, розширення бізнесу, що вимагають значних витрат.

Обидва джерела формування власного капіталу, як резервний фонд, так і нерозподілений прибуток, є внутрішніми джерелами. Це означає, що компанія може використовувати ці джерела без необхідності залучення додаткових зовнішніх джерел капіталу. Це може зменшити залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, що може бути корисно в складних економічних умовах.

Визначивши основні джерела формування власного капіталу, необхідно проаналізувати їх переваги і недоліки. Даний аналіз допомагає керівництву при прийнятті рішення щодо використання того чи іншого джерела, зважаючи й на недоліки які містяться в них. Ознайомитись з характеристикою джерел по даному питанню можна нижче (таб 1.4).

Таблиця 1.4

Основні переваги і недоліки джерел формування власного капіталу

Джерело	Переваги	Недоліки
Інвестиції власників та засновників	Зниження витрат на пошук джерела фінансування, стабільність джерела, покращення іміджу компанії	Обмежена кількість коштів, необхідність дотримання вимог інвесторів
Цінні папери, що розміщуються серед інвесторів	Залучення великої кількості коштів, можливість визначення ціни за допомогою ринкових механізмів	Потреба в залученні додаткових коштів на оплату послуг по випуску цінних паперів, втрата контролю над компанією
Резервний фонд	Збільшення фінансової стійкості, покращення кредитного рейтингу, можливість використання коштів на різні цілі	Обмежена кількість коштів, потреба в дотриманні вимог до формування резерву
Нерозподілений прибуток	Збільшення власного капіталу, зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування	Нерегулярність прибутку, обмежена кількість коштів

Джерело: складено автором на основі [1].

Незважаючи на переваги власного капіталу, є деякі недоліки, які необхідно враховувати при виборі джерела формування капіталу для підприємства. Першим недоліком є можливість розгалуження власності. При випуску нових акцій, наданні прав голосу чи інших формах власності, власників може бути більше, а отже, кожен з них отримає менший відсоток власності та менший контроль над підприємством.

Другим недоліком є витрати на залучення власного капіталу. Організація емісії акцій або інших форм власності може бути дуже вартісною, а також потребує значних зусиль та часу від менеджменту підприємства.

Третім недоліком є високі вимоги до підприємства, адже інвестори можуть встановлювати досить високі вимоги до фінансової стійкості, платоспроможності та прибутковості підприємства. Це може змусити підприємство збільшувати свої фінансові результати, навіть якщо це здійснюється на шкоду довгострокового розвитку підприємства.

І, нарешті, четвертим недоліком є публічність фінансової інформації. При залученні власного капіталу зовнішнім джерелом, підприємство змушене опублікувати свою фінансову інформацію. Це може бути неприємним для менеджменту, оскільки не всі бажають публікувати інформацію свого підприємства.

Загалом, найбільш ефективними джерелами є нерозподілений прибуток та інвестиції власників та засновників. Однак, такі джерела можуть бути обмеженими у своїх можливостях та недостатніми для забезпечення потреб підприємства. Зовнішні джерела, такі як цінні папери, є більш доступними для залучення капіталу, але вони пов'язані з високою ризиковістю та вартістю, а також з обов'язком щодо їх повернення.

В економіці нашої країни, спостерігається перевага вибору одних джерел над іншими, в залежності від сектору діяльності підприємства та потреб у фінансуванні. Таким чином, для промисловості найбільш

поширеними джерелами формування власного капіталу є резервний фонд та нерозподілений прибуток, які дозволяють збільшити фінансову стійкість компаній і залучати нові інвестиції для розвитку виробництва. Для сільського господарства притаманне залучення внесків власників, розміщення власних акцій та облігацій. Власники господарств зазвичай фінансують свої підприємства за рахунок власних коштів, або шляхом залучення банківських кредитів.

У секторі торгівлі власний капітал може формуватись з допомогою внесків власників, заробітної плати та кредитів. Заробітна плата є одним з найбільших джерел формування власного капіталу в цьому секторі, оскільки велика кількість співробітників отримують свою заробітну плату, яка відповідно відображається у бухгалтерському балансі компанії.

Також варто виділити будівництво, в цьому секторі власний капітал може формуватись за допомогою внесків власників, кредитів та продажу акцій. Кредитування є одним з найбільш популярних джерел формування власного капіталу в цьому секторі, оскільки банки зазвичай надають позики для будівельних проектів з відсотками, що значно нижчі, ніж у інших секторах. Окрім того, власники компаній можуть залучати інвесторів, продавши акції своєї компанії, або здійснюючи інші фінансові операції.

Отже, формування власного капіталу є важливим елементом фінансового управління підприємством. Прийняття рішення щодо використання того чи іншого джерела формування власного капіталу повинно ґрунтуватися на ретельному аналізі фінансових показників компанії та врахування кон'юнктури ринку та потреб споживачів. Крім того, підприємства повинні постійно здійснювати моніторинг та оцінку ефективності використання різних джерел формування власного капіталу з метою досягнення максимальної ефективності фінансового управління.

1.3 Методика оцінювання ефективності використання власного капіталу підприємства

Ефективне використання власного капіталу є одним з головних факторів успішної діяльності будь-якої компанії. Це залежить від багатьох чинників, таких як економічні умови, рівень конкуренції на ринку, управління ризиками та ін. Компанії, які ефективно використовують свій капітал, мають більші шанси на успіх та стійкий розвиток, а також можливість розширювати кордони своєї діяльності. Здійснення оцінки ефективності його використання є досить важливим для керівництва з боку виявлення стійких і слабких місць у діяльності підприємства та формування стратегій, рішень які можуть розв'язати проблемні моменти та підвищити в свою чергу конкурентоспроможність.

У сучасних умовах існує значна кількість методів вивчення ефективності формування та використання власного капіталу компанії. У теорії фінансового менеджменту розрізняються основні системи, які використовуються для аналізу ефективності використання власного капіталу на підприємстві. Серед них можна виділити горизонтальний, вертикальний, порівняльний, коефіцієнтний та інтегральний аналізи. В залежності від обраної методики, можуть бути досліджені та проаналізовані різні аспекти ефективності використання власного капіталу[2].

Горизонтальний фінансовий аналіз є одним з найбільш важливих і ефективних інструментів для оцінки ефективності використання власного капіталу на підприємстві. Цей метод дозволяє аналізувати фінансовий стан підприємства за певний період, порівнюючи фінансові показники між

собою. Горизонтальний аналіз дозволяє виявляти тенденції в зміні фінансових показників і оцінювати їх динаміку.

При проведенні горизонтального аналізу, використовуються різні методи, наприклад, метод абсолютних показників, метод відносних показників та інші. Перший метод полягає в порівнянні фінансових показників підприємства за різні періоди, в той час як другий метод використовує відносні значення, такі як відсотки або коефіцієнти.

Основною метою горизонтального аналізу є оцінка фінансової стійкості та рентабельності підприємства, а також виявлення проблемних аспектів, що можуть виникнути у майбутньому. Застосування горизонтального аналізу є важливим етапом при прийнятті управлінських рішень і розробці стратегій для підвищення ефективності використання власного капіталу.

Наступним виступає вертикальний фінансовий аналіз - це один із методів аналізу фінансового стану підприємства, що дозволяє досліджувати структуру власного капіталу та виявляти зміни у складі його джерел. Для проведення вертикального аналізу використовуються фінансові звіти підприємства за певний період, що дозволяє виявити динаміку змін та оцінити ефективність використання власного капіталу.

Одним з основних завдань вертикального аналізу є виявлення складових власного капіталу та їх взаємозв'язок. Для цього проводять детальний аналіз фінансових показників, таких як власний капітал, статутний капітал, нерозподілений прибуток, резервний капітал та інші. Це дозволяє підприємству зрозуміти, які джерела фінансування є більш ефективними, а також планувати оптимальну структуру власного капіталу в майбутньому [\[46\]](#).

Крім того, вертикальний фінансовий аналіз дозволяє оцінити динаміку змін складу власного капіталу за декілька періодів та виявити тенденції розвитку підприємства. За допомогою цього методу можна

виявити проблемні аспекти в управлінні власним капіталом та планувати свої дії для їх вирішення.

Порівняльний фінансовий аналіз є одним з ключових інструментів для оцінки ефективності використання власного капіталу на підприємстві. Цей аналіз здійснюється шляхом порівняння фінансових показників підприємства з показниками інших аналогічних підприємств в тій же галузі або регіоні.

Для проведення порівняльного аналізу необхідно зібрати фінансові звіти підприємств індустрії та порівняти основні показники, такі як власний капітал, прибуток, рентабельність та інші. Цей аналіз дозволяє визначити конкурентоспроможність підприємства порівняно з іншими учасниками ринку, з'ясувати його переваги та недоліки, а також визначити можливості для подальшого розвитку.

Основним завданням порівняльного аналізу власного капіталу є визначення рівня ефективності використання власного капіталу на підприємстві та знаходження шляхів для його поліпшення. Важливою частиною такого аналізу є порівняння фінансових показників з аналогічними показниками інших підприємств та галузі в цілому. Для цього використовуються спеціальні таблиці порівняння, що дозволяють оцінювати ефективність використання власного капіталу в контексті галузі та ринку. Однак, порівняльний аналіз має свої обмеження, оскільки порівнювати можна тільки ті підприємства, що діють у однакових умовах та мають аналогічну діяльність. Крім того, можуть відбуватися різні процеси на ринку, які можуть впливати на результати порівняння.

Застосування порівняльного аналізу власного капіталу допомагає підприємствам виявляти свої сильні та слабкі сторони у порівнянні з іншими учасниками ринку. Крім того, такий аналіз дозволяє виявляти

тенденції та спрогнозувати можливі зміни у фінансовому стані підприємства.

Ще одним із ефективних методів аналізу фінансового стану підприємства - аналіз фінансових коефіцієнтів (R-аналіз). Цей метод дає можливість оцінити рівень ефективності використання власного капіталу, а також виявити можливі проблеми, що виникають у процесі фінансової діяльності.

Для проведення R-аналізу, необхідно зібрати фінансові дані підприємства та розрахувати фінансові коефіцієнти, такі як рентабельність власного капіталу, коефіцієнт обертання власного капіталу та інші. Наступним кроком є порівняння отриманих результатів з показниками, що є стандартними для даної галузі та ринку загалом [\[17\]](#).

Результати R-аналізу дають змогу зробити висновки про ефективність використання власного капіталу, а також про загальний фінансовий стан підприємства. Цей метод дозволяє виявити можливі проблеми та недоліки фінансової діяльності, що допоможе прийняти вчасні заходи для їх вирішення.

Наступним важливим елементом є показники ефективності використання власного капіталу, які допомагають визначити, наскільки ефективно компанія використовує свій власний капітал для забезпечення прибутку та максимізації своєї вартості. До основних показників ефективності використання власного капіталу відносять: рентабельність власного капіталу, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт обертання власного капіталу, коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт концентрації та інші [\[18\]](#). Рентабельність власного капіталу дозволяє визначити, який відсоток прибутку припадає на одиницю власного капіталу, а коефіцієнт обертання власного капіталу дозволяє визначити, скільки разів власний капітал був використаний за

певний період часу. Крім того, коефіцієнт фінансової стійкості дає можливість оцінити, наскільки підприємство здатне відшкодувати свої зобов'язання. Також, ці показники можуть бути використані для порівняння ефективності використання власного капіталу з іншими компаніями у тій же галузі або з компаніями-лідерами в інших галузях, а також допомагають підприємству зрозуміти, наскільки добре вони використовують свій капітал та як можуть покращити свою фінансову ситуацію та в якому напрямку розвиватись далі.

Корисним є інтегральний метод дослідження ефективності використання власного капіталу. Це один з найбільш ефективних методів, який використовується для оцінки роботи підприємства та визначення того, наскільки ефективно використовується його власний капітал. Цей метод дозволяє оцінити сумарну ефективність використання власного капіталу та відображає результати роботи підприємства в цілому.

Інтегральний метод дослідження ефективності використання власного капіталу полягає у визначенні інтегрального коефіцієнта ефективності, який відображає відношення прибутку до власного капіталу. Цей метод враховує такі показники, як рентабельність власного капіталу, чистий дохід, рентабельність активів та інші важливі фінансові показники[5].

Для проведення дослідження інтегральним методом необхідно зібрати та проаналізувати фінансову звітність підприємства за деякий період, визначити показники ефективності використання власного капіталу та розрахувати інтегральний коефіцієнт ефективності. Після цього, отримані результати порівнюють з результатами інших підприємств у галузі, що дозволяє визначити конкурентну позицію підприємства на ринку.

Виділити також варто є застосування методу Дюпонівської системи інтегрального аналізу. Використання системи інтегрального аналізу за

методикою Дюпон дозволяє виявити всі чинники, що впливають на ефективність використання власного капіталу, та оцінити кожен з них індивідуально. Ця система базується на формулі добутку рентабельності активів та оборотності капіталу. Даний метод дозволяє визначити, наскільки ефективно підприємство використовує свої активи та капітал для отримання прибутку[47].

Розраховується за формулою:

$$\text{ЧП/ВК} = \text{ЧП/В} \times \text{В/А} \times \text{А/ВК}, \quad (1.1)$$

де ЧП – прибуток після вирахування всіх витрат; ВК – капітал, що належить підприємству; В – це дохід від реалізації продукції; А – визначається як середнє значення активів протягом розглянутого періоду.

Застосування Дюпонівської системи інтегрального аналізу дозволяє компаніям зробити правильний вибір щодо ефективного використання капіталу, збільшення прибутковості та конкурентоспроможності. При цьому, важливо враховувати специфіку своєї галузі та конкретні умови функціонування компанії. Також, варто зазначити, що чим вищий дюпонівський інтегральний показник, тим більш ефективним вважається використання активів та капіталу підприємства.

Зазначені методи є досить ефективними про дослідженні питання ефективності використання власного капіталу. Для досліджуваного підприємства, у роботі будуть використані горизонтальний, вертикальний та R-аналіз із визначенням основних коефіцієнтів, які відображають стан власного капіталу.

ВИСНОВКИ ДО I РОЗДІЛУ

У розділі I «Економічна сутність, структура та функції власного капіталу підприємства» було досліджено економічну сутність поняття

«власний капітал», проаналізовано різні точки зору науковців щодо визначення його складових і необхідності в сучасних умовах. Також було визначено структуру джерел формування власного капіталу та виділені основні функції які він виконує.

За результатами проведеного дослідження було встановлено, що на сучасному етапі думки вчених, щодо визначення єдиного поняття для «власного капіталу» немає, як і для єдиної методики визначення його ефективності використання. Така ситуація склалась через те, що враховуються різні складові та їх оцінка значимості в загальній структурі. Проте, це допомагає для зображення загальної картини «власного капіталу» і використовуючи не одну, а декілька методик можна якісніше і масштабніше оцінити ефективність його використання.

Було визначено основні методи оцінювання ефективності використання власного капіталу із загальною характеристикою по кожному з них. Так, було з'ясовано, що найпоширенішими при дослідженні питання ефективності використання власного капіталу є наступні методи: горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, порівняльний фінансовий аналіз, R-аналіз та інтегральний аналіз. Якісно оцінити ефективність використання власного капіталу на підприємстві можна виконавши кілька видів аналізу, для охоплення більшого масиву даних.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТОВ «АГРОПРАЙМ ХОЛДИНГ»

2.1 Аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства

Досліджуване підприємство «Агропрайм Холдинг» — український сільськогосподарський виробник. Підприємство розпочало свою діяльність з культивування 5000 гектарів землі, на яких вирощувалися культури, такі як кукурудза, соняшник та пшениця. За час їхньої діяльності вони в 5 разів збільшили площу сільськогосподарських угідь, опанували нові види діяльності, налагодили реалізацію своєї продукції в Україні та на експорт. Зараз вони обробляють 24 112 га. ріллі в п'яти районах Одеської області — Ізмаїльському, Тарутинському, Арцизькому, Саратському та Болградському та активно розвивають тваринництво. Докладніша інформація про підприємство наведена нижче (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Узагальнена інформація щодо ТОВ «Агропрайм Холдинг»

Повна назва підприємства	Товариство з обмеженою відповідальністю «Агропрайм Холдинг»
Скорочена назва підприємства	ТОВ «Агропрайм Холдинг»
Юридична адреса	Україна, Одеська обл., м. Ізмаїл, вул. Белгород – Дністровська, 154
Види діяльності	01.11 Вирощування зернових та технічних культур 01.13 Вирощування овочів і баштанних, коренеплодів і бульбоплодів 01.46 Розведення свиней і поросят 01.50 Змішане сільське господарство 46.21 Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням та кормами для тварин

Продовження табл. 2.1

Статутний капітал	60500 грн.
Номер і дата державної реєстрації	362336015020, 13 лютого 2009 року
Дата заснування та фактичний термін діяльності, років	18 грудня 2008 року, 12 років і 2 місяця
Форма власності	Приватна
Організаційно – правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю
Дочірні компанії та їхнє відношення до підприємства	Відсутні
Філії компанії	Відсутні
Кількість працюючих за 2021 рік	337 осіб

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Основним напрямом діяльності підприємства є виробництво зерна та технічних культур. Підприємство займається вирощуванням, збиранням, переробкою та продажем сільськогосподарської продукції, включаючи рослинництво, тваринництво та інші напрямки. Також вона займається торгівлею та закупівлею сільськогосподарської продукції та харчових продуктів від юридичних та фізичних осіб за готівковим та безготівковим розрахунком, а також здійснює іншу комерційну діяльність.

Здійснимо аналіз основних фінансових показників за останні три роки, використовуючи дані з Форми №1 та №2. Оцінку фінансово-економічних показників діяльності підприємства проведемо на основі показників фінансових результатів, які наведені в таблиці 2.2.

Таблиця 2. 2

Основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ
«Агропрайм Холдинг», тис. грн. за 2019 – 2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Ланцюговий абсолютний приріст, +,-	
				2020	2021
1. Чистий дохід від реалізації	342057	220853	798480	-121204	456423
2. Собівартість реалізованої продукції	309178	181559	584282	-127619	275104
3. Валовий прибуток	32879	39294	214198	6415	181319
4. Фін. рез. від операційної діяльності	-142657	-265679	281668	-123022	424325
5. Фін. рез. від звичайної діяльності до оподаткування	219444	-297598	186972	-517042	-32472
6. Чистий прибуток	219444	-297589	186972	-517033	-32472
7. Валюта балансу	1274350	1121031	1079591	-153319	-194759
8. Власний капітал	231154	18839	168133	-249993	-63021
9. Позиковий капітал	1047869	1139870	911458	92001	-136411
10. Необоротні активи	652836	592096	524475	-60740	-128361
11. Оборотні активи	621514	528935	555116	-92579	-66398

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

Розглянувши основні фінансово-економічні показники ТОВ «Агропрайм Холдинг» за період 2019-2021 рр. можна відзначити наступне:

Валюта балансу за три роки зазнала зниження, якщо у 2019 році валюта балансу складала 1274350 тис. грн. то у 2021 році - 1079591 тис. грн. Необоротні активи мають також тенденцію до зниження: у 2021 році по відношенню до 2020 року зменшення становить 12836 тис. грн. що свідчить про погіршення майнового стану підприємства. Оборотні активи

спали у 2021 році відповідно до 2020 року на 66398 тис. грн. Проте, у останньому році ми спостерігаємо перевищення співвідношення оборотних активів до необоротних активів, що свідчить про високу рухливість структури активів, а це сприяє швидкому обороту коштів на підприємстві.

Аналізуючи власний та позиковий капітал можна відзначити що у 2021 році підприємство зменшило залучений капітал відповідно до 2020 року на 228412 тис. грн., та помітно збільшились при цьому власний капітал на 149294 тис. грн. Це також свідчить про покращення фінансової діяльності підприємства, про збільшення можливостей підприємства розраховуватися власними коштами по своїм зобов'язанням, а також кращий менеджмент в питанні фінансової діяльності. Необхідно відзначити, що у підприємства був важкий 2020 рік плані прибутку, проте вже в 2021 було отримано чистого прибутку - 186 972 тис. грн.

Частка оборотних активів у структурі активів ТОВ «Агропрайм Холдинг» складає 70% усіх активів, це пояснюється тим, що продукція підприємства базується на використанні поточних біологічних активів табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз оборотних активів ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2019 – 2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Ланцюговий абсолютний приріст, +,-	
				2020/ 2019	2021/ 2020
Запаси	133417	157688	220065	24271	86648
Поточні біологічні активи	135192	36028	30338	-99164	-104854
Дебіторська заборгованість	311752	304446	280872	-7306	-30880
Грошові кошти та їх еквіваленти	1373	398	2325	-975	952
Інші оборотні активи	7626	9302	9218	1676	1592
Всього обор. активів	621514	528946	555116	-92568	-66398

Продовження табл. 2.1

Дебіторська заборгованість	311752	304446	280872	-7306	-30880
Грошові кошти та їх еквіваленти	1373	398	2325	-975	952
Інші оборотні активи	7626	9302	9218	1676	1592
Всього оборотних активів	621514	528946	555116	-92568	-66398

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

Оборотні активи ТОВ «Агропрайм Холдинг» за досліджуваний період в цілому мають тенденцію до зменшення, на кінець 2021 року їх вартість становить 555116 тис. грн. , що на 66398 тис. грн. менше відповідного періоду 2019 року. Підприємство скоротило свою здатність до погашення зобов'язань за допомогою власних коштів. Що стосується оборотних активів, то в них спостерігаються такі зміни:

Грошові кошти і інші оборотні активи мають незначну роль у структурі оборотних активів, у 2020 році по відношенню до 2019 року зменшились на 975 тис. грн. , а інші оборотні активи у 2021 році по відношенню до 2020 року бачимо зменшення у розмірі – 84 тис. грн. На кінець 2021 року запаси становлять 185473 тис. грн., в 201 - 220065 тис. грн. Протягом розглянутого періоду підприємство поступово зменшує свою заборгованість перед постачальниками товарів, послуг та виконавцями робіт. На кінець 2021 року ця заборгованість становить 280872 тис. грн, порівняно з 304446 тис. грн і 311752 тис. грн у 2020 та 2019 роках відповідно. Це має позитивний вплив на фінансовий стан підприємства, збільшує оборотні активи та підвищує ліквідність.

Стосовно необоротних активів, вони мають різноманітний склад і використовуються у виробництві з різною мірою впливу на фінансовий стан підприємства. Ми проведемо аналіз складу та структури необоротних активів. Важливо відзначити, що згідно з фінансовими документами

компанії відсутні нематеріальні активи та незавершені капітальні інвестиції.

Таблиця 2.4

Оцінка складу, структури та динаміки необоротних активів ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2019 – 2021 рр.

Показник	2019	2020	2021	Ланцюговий абсолютний приріст (+/-)		Ланцюговий темп приросту, %	
				2020/2019	2021/2020	2020/2019	2021/2020
Основні засоби:	259180	272238	236949	13058	-35289	0,0551089 0529	0,8703744 518
- первісна вартість	579357	662651	626697	83294	-35954	0,1329095 241	0,9457421 78
- знос	320177	390413	389748	70236	-665	0,1802087 503	0,9982966 756
Довгострокові біологічні активи	8036	7686	9128	-350	1442	-0,038343 55828	1,1876138 43

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

Спостерігається зниження вартості необоротних активів, переважно через зменшення вартості основних засобів. Зростання оборотних активів, зокрема запасів, спричинилося збільшенням. Ця ситуація вказує на проблеми у фінансових розрахунках підприємства.

Ми проведемо оцінку показників стану та ефективності використання основних ресурсів за наступною методикою, наведеною в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Оцінювання показників стану та ефективності використання основних засобів ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2019 – 2021 рр.

Показник	2019 рік	2020 рік	2021 рік	Ланцюговий абс. приріст (+/-)	
				2020/2019	2021/2020
1.Первісна вартість ОЗ	579 357	662 651	626 697	83 294	-35 954

Продовження табл. 2.5

2. Залишкова вартість ОЗ	259 180	272 238	236 949	13 058	-35 289
3. Знос основних засобів	320 177	390 413	389 748	70 236	-665
4. Вартість введених в експлуатацію ОЗ	1 749	1 294	834	-455	-460
5. Вартість виведених з експлуатації ОЗ	425	387	593	-38	206
6. Валюта балансу	1 274 350	1 121 031	1 079 591	-153319,00	-41 440
7. Чистий дохід (виручка) від реалізації	342 057	220 853	798 480	-121 204	577 627
8. Валовий прибуток	32 879	39 294	214 198	6 415	174 904
9. Середньооблікова чисельність працюючих	441	355	337	-86	-18
Коефіцієнт реальної вартості ОЗ у майні підприємства	0,203	0,242	0,219	0,0394	-0,023
Коефіцієнт зносу ОЗ	0,552	0,589	0,621	0,036	0,032
Коефіцієнт придатності ОЗ	0,447	0,410	0,378	-0,036	-0,032
Коефіцієнт оновлення ОЗ	0,003	0,0019	0,0013	-0,001	-0,00062
Коефіцієнт вибуття ОЗ	0,0007	0,00054	0,0009	-0,00014	0,0003
Коефіцієнт приросту ОЗ	0,002	0,001	0,0003	-0,0009	-0,0009
Капіталовіддача ОЗ	0,59	0,333	1,274	-0,257	0,94
Рентабельність ОЗ	0,0567	0,0592	0,341	0,002	0,282

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

За досліджуваний період на ТОВ «Агропрайм Холдинг» простежується спад залишкової вартості основних засобів в 2021 на 35 289 тис. грн. Простежується збільшення чистого доходу (виручки) від реалізації у 2021 році на 577 627 тис. грн., і ріст валового прибутку за цей рік на 174 904 тис. грн.

Капіталомісткість основних засобів ТОВ «Агропрайм Холдинг» зменшується протягом досліджуваного періоду, а в 2021 році досягає значення 0,787. Загальний спад за досліджуваний період становить 0,98, що означає, що на кожну одиницю виробленої продукції вартість основних засобів зменшується на 0,986, що відповідає нормі для цього показника.

Капіталоозброєність основних засобів ТОВ «Агропрайм Холдинг» за досліджуваний період теж має зростаючий тренд, що відповідає нормативним вимогам. Рівень капіталоозброєності визначає забезпеченість підприємства основними засобами, і збільшення рівня капіталоозброєності є позитивним фактором.

Доля залишкової вартості основних засобів у загальній вартості майна ТОВ "Агропрайм Холдинг" в 2019 році відображається коефіцієнтом реальної вартості, для нього спостерігалась тенденція збільшення цього коефіцієнта, що є позитивним моментом для підприємства. Проте негативним явищем в діяльності підприємства є те, що за досліджуваний період основні засоби збільшився відсоток зношеності, у 2021 році він становить 62,2%. Відповідно до цього коефіцієнт придатності зменшився на 3,2% у 2021 році порівняно з 2020. Виявлено відхилення від нормативних значень для наведених коефіцієнтів. Коефіцієнт зносу зростає, тоді як коефіцієнт придатності падає, хоча має бути навпаки.

Рентабельність основних засобів ТОВ «Агропрайм Холдинг» у 2021 становить 34,1%, підприємство збільшило рентабельність основних засобів майже на 30% за останній рік, а це відповідає нормативу. Ефективність використання основних засобів характеризує капіталовіддача, яка за досліджуваний період зазнала також зростання і становить відповідно у 2019 році - 0,59 , у 2020 році - 0,33 , у 2021 році - 1,27.

Отже, фінансова стійкість ТОВ «Агропрайм Холдинг» знаходиться на рівні, для якого потрібно замислитись та розробити стратегію для покращення даних показників. Також зростає частка стабільних джерел фінансування в загальній сумі пасивів підприємства. Капіталомісткість, капіталоозброєність, коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні та рентабельність основних засобів відповідають нормативним значенням, однак є й негативні результати для основних засобів, де збільшився відсоток зношеності та зменшення коефіцієнт придатності.

2.2 Аналіз динаміки, структури та джерел формування власного капіталу підприємства

Власний капітал є важливим елементом фінансової структури підприємства, що визначає його стійкість та можливості для залучення зовнішніх інвестицій. За словами Бланка, "власний капітал - це фундамент підприємства, на якому будується його фінансова стабільність та здатність до інвестування"[\[5\]](#).

Власний капітал складається з грошових коштів, які вкладені в підприємство його власниками, та нерозподіленого прибутку, що накопичується протягом років діяльності. Правильне управління власним капіталом дозволяє підприємству збільшити свою фінансову стійкість та забезпечити зростання на довгостроковій перспективі.

Для аналізу руху власного капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг» необхідно розглядати основні фактори, що впливають на його збільшення та зменшення, порівнюючи їх з даними попередніх періодів. Ці фактори можна розподілити на дві групи:

- фактори першого порядку, які включають додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток та статутний капітал ТОВ «Агропрайм Холдинг»;
- фактори другого порядку, які визначають зміни в факторах першого порядку, такі як зміни в обліковій політиці ТОВ «Агропрайм Холдинг», переоцінка об'єктів основних засобів, перерахунок іноземної валюти з урахуванням зміни офіційного курсу, чистий прибуток та інші.

Необхідно провести аналіз резервів, що формуються в ТОВ "Агропрайм Холдинг". Аналіз розпочинається з дослідження складу та структури резервного капіталу підприємства за попередні та звітні періоди, з фокусом на основні групи резервів, які включають:

- резерви, що формуються відповідно до діючого законодавства;
- резерви, що формуються відповідно до статутних документів.

Після проведення аналітичних розрахунків оцінюються структурні зміни в кожній групі резервів протягом попередніх та звітних періодів, і робляться висновки щодо впливу цих змін на загальний обсяг резервного капіталу кожної групи резервів підприємства. Для ефективного управління власним капіталом ТОВ «Агропрайм Холдинг» необхідний ретельний аудит, що охоплює зміни в його розмірі та структурі. Для цього вчені розробили систему контрольних процедур. Однак, розвиток ТОВ «Агропрайм Холдинг» вимагає подальшої деталізації та розширення контрольних процедур, що враховуватимуть специфічні особливості окремих компонентів власного капіталу.

Зростання обсягів власного капіталу вимагає розумного та ефективного використання коштів для досягнення мети розвитку бізнесу та позитивного впливу на суспільство. Слід відзначити існування проблем облікового супроводу операцій формування власного капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг».

Для формування власного капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг» необхідно враховувати показник його віддачі. Це означає, що прибутковість повинна бути не менше, ніж у випадку, якщо власники вкладуть вільні кошти в інші дохідні активи. Така умова є важливою для успішного формування власного капіталу.

Власний капітал є складовою частиною фінансових ресурсів підприємства і формується з внесків грошових коштів або інших активів засновників (власників) підприємства, а також з чистого прибутку, який залишається на підприємстві. Багато факторів впливають на склад та структуру власного капіталу, включаючи дооцінку необоротних активів, суму дарчого капіталу, виробничу, маркетингову та фінансову діяльність підприємства.

Для отримання конкретних даних про склад та структуру власного капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг» проведемо аналіз, результати якого наведені в наступній табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Склад та структура капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2019 – 2021 рр.

Складові власного капіталу	На кінець					
	2019 року		2020 року		2021 року	
	сума, тис.грн.	питома вага%	сума, тис.грн.	питома вага%	сума, тис.грн.	питома вага%
Статутний капітал	61	0,026	61	-0,324	61	0,036
Інший додатковий капітал	11	0,005	11	-0,058	11	0,007
Капітал у дооцінках	28956	12,527	75864	-402,697	56463	33,582
Нерозподілений прибуток	202126	87,442	-94775	503,079	111598	66,375
Всього власного капіталу	231154	100	-18839	100	168133	100

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

Аналіз даних таблиці 2.6 показав, що у 2019-2021 роках власний капітал ТОВ «Агропрайм Холдинг» складався з нерозподіленого прибутку, статутного, капіталу у дооцінках і іншого додаткового капіталу. Варто виділити що спостерігається відсутність резервного капіталу на підприємстві, а це свідчить про низький рівень фінансової стійкості та нездатність підприємства відновлювати свою діяльність у випадку фінансових труднощів або не сподіваних збитків. Резервний капітал є важливою складовою фінансової стійкості підприємства, який дозволяє компенсувати можливі збитки та ризики.

Існує тенденція зменшення суми власного капіталу за рахунок нерозподіленого прибутку і капіталу у дооцінках, так як сума статутного і іншого додаткового капіталу була незмінною протягом досліджуваного періоду. Питома вага нерозподіленого прибутку має тренд на зниження. Так, у 2021 році він склав 66,4%, тоді як у 2019 році його значення було - 87,4%. Зменшення нерозподіленого прибутку може бути результатом зростання витрат на виробництво, зростання податкових платежів або інших зобов'язань, або інших факторів, що впливають на фінансові результати підприємства. Щодо збільшення капіталу у дооцінках - це може бути результатом розширення виробничих потужностей, модернізації обладнання, розвитку технологій, які підвищують ефективність виробництва та забезпечують конкурентоспроможність на ринку. Проте, збільшення капіталу у дооцінках також може бути результатом недостатньої уваги до реальної вартості активів, що може призвести до переоцінки їх вартості та надмірного збільшення капіталу на балансі підприємства. Отже, збільшення капіталу у дооцінках може бути позитивним чинником, який свідчить про успішну діяльність підприємства та розвиток його потенціалу.

Важливим аспектом є дослідження фінансової стійкості підприємства яка залежить від власного капіталу надається в табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Показники фінансової стійкості ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2019 – 2021

рр.

Показники	Роки		
	2019	2020	2021
Сума власного капіталу, тис. грн	231154	-18839	168133
Сума залученого капіталу, тис. грн	1047869	1139870	911458
Сума валюти балансу, тис. грн	1279023	1121031	1079591
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,4844	0,2463	0,3473
Коефіцієнт автономії	0,1807	-0,0168	0,1557

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

Отримані дані свідчать про зменшення власного капіталу в структурі активів, що може свідчити про негативні тенденції в діяльності підприємства та вплинути на його фінансову стійкість. Зниження власного капіталу може також призвести до скорочення кредитної спроможності підприємства, оскільки зменшення капіталу зменшує рівень гарантій для кредиторів. Таку ж тенденцію мають і дані щодо залученого капіталу, що може бути результатом погашення заборгованості перед кредиторами або повернення частини позичених коштів. Для балансу цих складових необхідно щоб із зменшенням залученого, зростав власний капітал, це буде свідчити фінансову стійкість а також збільшення обсяги ресурсів, доступних для фінансування бізнесу. Також прорахований коефіцієнт фінансової стійкості нижчий за нормативне значення яке встановлене на рівні більшому за одиницю, це свідчить про те, що підприємство немає достатньої кількості власних ресурсів для виконання своїх зобов'язань перед кредиторами, що може призвести до фінансових проблем. Коефіцієнт автономії знижувався за досліджуваний період, що у свою чергу свідчить про збільшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування та зменшення ролі власного капіталу у фінансовій структурі. Це може бути небезпечним для підприємства, оскільки збільшення залежності від зовнішніх джерел фінансування може

призвести до збільшення ризику несплати заборгованостей та погіршення фінансової стійкості підприємства.

Власний капітал є головним елементом для самостійності підприємства і вимагається для забезпечення самофінансування, але варто пам'ятати, що фінансування діяльності підприємства виключно за рахунок власних коштів не завжди є оптимальним. Особливо це стосується ситуацій, коли діяльність має сезонний характер, і в окремі періоди накопичуються значні резерви на банківських рахунках, тоді як у інших періодах може виникнути нестача коштів. Крім того, якщо вартість кредитних ресурсів нижче, за рівень прибутковості вкладеного капіталу, повернення позик може підвищити рентабельність власного капіталу підприємства.

Однак, якщо фінансування підприємства переважно здійснюється шляхом короткострокових зобов'язань, його фінансовий стан може стати ненадійним. Тому необхідна постійна оперативна робота з капіталами короткострокового використання, спрямована на контроль за своєчасним поверненням цих коштів та залучення інших капіталів на недовготривалий період.

Під час аналізу джерел формування майна підприємства важливо детально вивчити зміни їх складу, структури та оцінити їх, як це представлено у таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Оцінка складу, структури та динаміки джерел формування майна ТОВ
«Агропрайм Холдинг» за 2019 – 2021 рр.

Показники	Звітний період (рік), тис. грн			Ланцюговий абсолютний приріст (+/-)		Ланцюговий темп приросту, %	
	2019	2020	2021	2020/ 2019	2021/ 2020	2020/ 2019	2021/ 2020
Власний капітал	231154	-18839	168133	-249993	186972	-108,15	-992,47

Продовження табл. 2.8

Позиковий капітал	1047869	1139870	911458	92001	-228412	8,78	-20,04
Всього пасивів	1279023	1121031	1079591	-157992	-41440	-12,35	-3,70
Власний оборотний капітал	-37984	-315971	-149556	-277987	166415	X	X
Відношення ВОК до власного капіталу, %	-16,43	1677,22	-88,95	1693,65	-1766,17	X	X

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

Під час аналізу капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг» важливо враховувати значну роль залучених джерел фінансування. Згідно з даними на 2021 рік, питома вага цих джерел становила 911458. Основним джерелом фінансування було залучення короткострокових позик від різних кредиторів.

Факт спаду позикового капіталу у структурі пасивів свідчить про збільшення рівня платоспроможності та те, що підприємство зможе забезпечити собі стабільний потік внутрішніх ресурсів. Цього можна досягти шляхом оптимізації витрат, збільшення ефективності виробництва та розширення асортименту продукції, що може допомогти залучати нових клієнтів. Крім того, підприємство може розглядати альтернативні джерела фінансування, наприклад, емісію акцій або залучення інвестиційних фондів.

2.3 Оцінювання ефективності використання власного капіталу підприємства

Оцінювання ефективності використання власного капіталу підприємства є важливою складовою успішного функціонування бізнесу.

Для досягнення максимального ефекту необхідно застосовувати різні методики та підходи до аналізу фінансової діяльності. Спочатку було розглянуто два підходи до аналізу: вертикальний і горизонтальний. Далі будуть розглянуті основні фінансові показники, які дозволять оцінити майновий стан підприємства, його ліквідність та фінансову стійкість. Горизонтальний аналіз проведений за пасивами у додатку Б та В відповідно.

За результатами горизонтально аналізу загальна вартість власного капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг» мала тенденцію до зниження і склала у 2021 році - 168 133 тис. грн., тобто знизилась порівняно з 2019 на - 63 021 тис. грн. Зареєстрований статутний капіталу протягом досліджуваного періоду не змінювався і становить 61 тис. грн. Довгострокові зобов'язання та забезпечення на протязі досліджуваного періоду на ТОВ «Агропрайм Холдинг» були представлені лише в 2019 році, а саме на цільове фінансування і склала 4 682 тис. грн. Загальна вартість поточних зобов'язань за досліджуваний період має тенденцію до спаду, у 2021 році порівняно з 2019 різниця склала – 244 606 тис. грн. За досліджуваний період ТОВ «Агропрайм Холдинг» погашало свою кредиторську заборгованість за товари, роботи та послуги у 2021 року відповідно до 2020 року в розмірі 118 127 тис. грн., розрахунки підприємства з бюджетом - скоротились на кінець 2021 року і становлять 2 042 тис. грн., що у порівнянні з 2020 роком менше на 77,2%, з оплати праці зниження у 2021 в порівнянні з 2020 склало 68 тис. грн. За досліджуваний період підприємство не мало заборгованості із внутрішніх розрахунків, з учасниками та одержаними авансами. Інші поточні зобов'язання також зменшились проти попереднього періоду на 32%.

Згідно з результатами горизонтального аналізу ТОВ «Агропрайм Холдинг», відзначається спад загальної вартості власного капіталу, що може свідчити про зниження фінансової стійкості підприємства.

Статутний капітал за досліджуваний період не змінювався, а це може бути ознакою недостатнього капіталу для розвитку підприємства. Відзначається зниження поточних зобов'язань, що може свідчити про зменшення потреби в короткостроковому фінансуванні. Однак, необхідно звернути увагу на відсутність довгострокових зобов'язань та забезпечень, що може обмежувати можливості підприємства у розвитку та залежності від короткострокового фінансування. Варто зазначити, що підприємство здійснює погашення своєї кредиторської заборгованості, що може свідчити про підвищення фінансового менеджменту та зменшення ризиків у майбутньому. Однак, для підвищення фінансової стійкості підприємства необхідно знайти додаткові джерела довгострокового фінансування та збільшення власного капіталу.

Розглянемо зміни у структурі пасиву за допомогою вертикального аналізу зображеному у додатку В. Щодо структури пасивів ТОВ «Агропрайм Холдинг», то вона мала наступний вигляд протягом досліджуваного періоду і складається в основному з власного капіталу і поточних зобов'язань. Частка власного капіталу по роках у структурі зменшується з 2019 та збільшується в 2021 і становить по роках відповідно 12,20%, 1,36% та 12,07%. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) займає значну частку у структурі пасиву і становить відповідно по роках 10,66%, -6,9%, 8,01% від загальної суми пасиву. Довгострокові зобов'язання ТОВ «Агропрайм Холдинг» у структурі пасиву зменшувались кожного року і вже у 2021, становили 14,85% від загальної суми пасиву. Поточні зобов'язання також зменшуються зменшується з 2019 року і становлять відповідно 32,7%, 20,07%, 26,92%. За досліджуваний період зменшується частка кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги і вже в 2021 році складає 9,12% в порівнянні з 12,04% у 2019.

В результаті аналізу встановлено, що структура пасивів складається переважно з власного капіталу та поточних зобов'язань. Проте, частка

власного капіталу зменшується з часом, а це може бути пов'язано зі збільшенням обсягів зобов'язань, або зі зменшенням прибутків підприємства. Другим важливим моментом є збільшення частки нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) у структурі пасиву. Це може бути ознакою того, що підприємство має фінансові проблеми та її прибуток недостатній для покриття витрат. Третім моментом є зменшення довгострокових зобов'язань та збільшення частки поточних зобов'язань, що може свідчити про те, що підприємство віддає перевагу короткостроковій фінансовій стратегії, що дозволяє їй швидко реагувати на зміни на ринку та отримувати фінансування за більш вигідними умовами. Позитивним аспектом є зменшення частки кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги, що може свідчити про меншу залежність підприємства від кредиторів.

Далі ми розглянемо аналіз ймовірності банкрутства ТОВ «Агропрайм Холдинг» за допомогою таких моделей, як: модель Таффлера, та модель R (таблиця 2.9).

Математична модель Таффлера має таку форму:

$$Z = 0.53 * K1 + 0.13 * K2 + 0.18 * K3 + 0.16 * K4, \quad (2.1)$$

де $K1$ представляє прибуток від продажу, $K2$ - оборотні активи, $K3$ - співвідношення короткострокових зобов'язань до активів, $K4$ - співвідношення виручки до активів.

Оцінка за моделлю Таффлера така:

- Якщо $Z > 0.3$, підприємство мало ймовірно знаходиться в стані банкрутства («зелена зона»).
- Якщо $Z < 0.2$, підприємство ймовірно знаходиться в стані банкрутства («червона зона»).
- Якщо $0.2 < Z < 0.3$, стан підприємства є неоднозначним.

Однією з небагатьох моделей, призначених для оцінки ймовірності банкрутства, є R-модель. Її розробники мали на меті досягти більш високої

точності прогнозу банкрутства підприємств, уникнувши недоліків, які притаманні зарубіжним розробкам. Формула для розрахунку цієї моделі виглядає наступним чином:

$$R = 8.38 * X1 + X2 + 0.054 * X3 + 0.63 * X4, \quad (2.2)$$

де X1 представляє суму чистого оборотного капіталу до активів, X2 - чистий прибуток до власного капіталу, X3 - чистий дохід до валюти балансу, X4 - чистий прибуток до сумарних витрат.

Ймовірність банкрутства підприємства:

- якщо R менше 0, максимальна ймовірність (90–100%)
- якщо R дорівнює від 0 до 0,18, висока (60–80%)
- якщо R дорівнює від 0,18 до 0,32, середня (35–50%)
- якщо R дорівнює від 0,32 до 0,42, низька (15–20%)
- якщо R більше 0,42, мінімальна (до 10%).

Таблиця 2.9.

Аналіз ймовірності банкрутства ТОВ «Агропрайм Холдинг» за
2019 – 2021 рр.

Показник	Період часу (рік)			Вектор коефіцієнтів
	2019	2020	2021	
Модель Таффлера				
Показник X1	-0,3327439962	-0,3930300637	0	0,53
Показник X2	0,5985546411	0,4656179439	0,6109360005	0,13
Показник X3	0,5137277828	0,7502210019	0,6501036041	0,18
Показник X4	1	1	1	0,16
Показник Z	0,1539287863	0,1472641793	0,3564403288	X
Межа показника	0,3	0,3	0,3	
Модель R				
Показник X1	0,4877105976	0,4718290574	0,5141910223	0,838
Показник X2	0,9493411319	0,9493411319	0,9493411319	1
Показник X3	0,26841684	0,184399058	0,7256857379	0,054
Показник X4	-0,2567419267	-0,5382723242	0,1451740641	0,63
Показник R	1,210789708	1,015579867	1,510879899	X
Межа показника	0,42	0,42	0,42	

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

Отже, проаналізувавши моделі банкрутства, можна стверджувати, що високу ймовірність банкрутства для ТОВ «Агропрайм Холдинг» було досягнуто у 2020 році через проблеми що виникли внаслідок коронавірусу, проте далі підприємство вдало реалізувало свою продукцію на ринку і зуміло вийти з кризового становища і пережити дану ситуацію, оскільки в структуру цих моделей входять показники рентабельності (негативний вплив чистих збитків, які виникли за результатами 2020 фінансового року), а це відповідно спричиняє зменшення фінального показника.

Модель R, свідчить про відсутність можливості банкрутства ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2019-2021 рр. Тобто фінансова ситуація підприємства є досить стабільною без ризику банкрутства, але підприємство має підтримувати даний рівень аби уникнути виникнення ситуації банкрутства.

Наступним етапом оцінки ефективності використання фінансового потенціалу ТОВ «Агропрайм Холдинг» є розрахунок головних показників рентабельності господарюючого суб'єкта за 2019-2021 роки. Результати розрахунків наведені в таблиці 2.11.

Показники рентабельності є значущими для оцінки складових формування прибутку та доходів підприємства. Вони використовуються як інструмент інвестиційної політики та формування цін під час аналізу виробництва. Показники рентабельності дають більш повну картину, ніж сам прибуток, оскільки вони відображають кінцеві результати діяльності підприємства, враховуючи співвідношення між наявними та використаними ресурсами.

Для аналізу рентабельності ТОВ «Агропрайм Холдинг» застосовуються наступні показники: рентабельність власного капіталу, рентабельність активів та рентабельність продажів.

Таблиця 2.10

Аналіз показників рентабельності ТОВ «Агропрайм Холдинг» за

2019 – 2021 рр.

Показники	Звітний період (рік)			Ланцюговий абсолютний приріст (+/-)		Ланцюговий темп приросту, %	
	2019	2020	2021	2020/ 2019	2021/ 2020	2020/ 2019	2021/ 2020
Рентабельність активів, %	17,22	-24,847	16,993	-42,067	41,84	-244,29	-168,39
Рентабельність власного капіталу, %	94,934	-280,32 8	250,475	-375,26 2	530,803	-395,29	-189,35
Рентабельність продажів, %	39,848	-87	84,659	-126,84 8	171,659	-318,33	-197,31

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

За 2019 – 2021 рр. рентабельність власного капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг» діє майже на постійному рівні, але у 2020 року рівень рентабельності приймає від'ємне значення через негативний вплив ковіду на ринок, далі в 2021 стан покращується, а це зумовлює відновлення потенційної можливості розширення діяльності підприємства, відповідно до цього зростають перспективи розвитку компанії.

Рентабельність активів ТОВ «Агропрайм Холдинг» у 2020 році, подібно до рентабельності власного капіталу, мала від'ємне значення, але в подальшому вона відновилася до нормативних значень. Це свідчить про можливість підприємства отримувати прибуток з активів, які перебувають у його розпорядженні.

Недостача або неправильне формування та використання активів можуть стати основною причиною несвоєчасної оплати заборгованості перед постачальниками за постачання сировини та матеріали, недостатнього або непослідовного забезпечення необхідними ресурсами, а, отже, й погіршення результатів виконання зобов'язань підприємства перед найманими працівниками, власниками та державою [36]. Адекватне забезпечення активами (фінансовими ресурсами) підприємства в межах розрахункових потреб та їх раціональне використання створюють широкі

можливості для подальшого поліпшення якісних і кількісних показників формування фінансового потенціалу.

Наступним кроком є встановлення основних показників фінансової стійкості підприємства, серед яких варто відзначити: коефіцієнт автономії (концентрації власного капіталу), коефіцієнт фінансової стійкості, коефіцієнт фінансування, коефіцієнт маневреності власного капіталу та коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами

Для аналізу фінансової стійкості ТОВ «Агропрайм Холдинг» можна застосувати наступні показники: коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансового левериджу, коефіцієнт фінансової стійкості та коефіцієнт маневрування.

Таблиця 2.11

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2019 – 2021 рр.

Показники	Звітний період (рік)			Ланцюговий абсолютний приріст (+/-)		Ланцюговий темп приросту, %	
	2019	2020	2021	2020/2019	2021/2020	2020/2019	2021/2020
Пасив, тис. грн.	1279023	1121031	1079591	-157992	-41440	-12,35	-3,70
Власний капітал, тис. грн.	231154	-18839	168133	-249993	186972	-108,15	-992,47
Позиковий капітал, тис. грн.	1047869	1139870	911458	92001	-228412	8,78	-20,04
Власний оборотний капітал, тис. грн.	-37984	-315971	-149556	-277987	166415	731,85	-52,67
Оборотні активи, тис. грн.	621514	528935	555116	-92579	26181	-14,90	4,95
Коефіцієнт автономії	0,1807	-0,0168	0,1557	-0,1975	0,1725	-109,30	-1026,73
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,4844	0,2463	0,3473	-0,2381	0,1010	-49,15	40,99

Продовження табл. 2.11

Коефіцієнт фінансової залежності	5,5332	-59,5059	6,4211	-65,0391	65,9269	-1175,43	-110,79
Коефіцієнт маневрування	-0,1643	16,7722	-0,8895	16,9365	-17,6617	-10306,8 1	-105,30
Коефіцієнт фінансового левериджу	4,5332	-60,5059	5,4211	-65,0391	65,9269	-1434,73	-108,96

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

Протягом періоду, що аналізується, коефіцієнт автономії демонструє тенденцію до зниження, що свідчить про підвищення залежності підприємства від позикових коштів. У всіх періодах значення коефіцієнту не перевищує 0,8 тобто за цим показником підприємство не є досить стійким.

Коефіцієнт власних інвестицій – визначає відношення власних засобів до необоротних активів. Показує питому вагу необоротних активів у власних коштах. Протягом 2019-2021 рр. відбувається поступове зростання показника, що свідчить про перевищення темпів збільшення необоротних активів над темпами примноження власного капіталу.

Отже, ефективність використання власного капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг» знаходиться на рівні, для якого потрібно замислитись та розробити стратегію для покращення даних показників. Також зростає частка стабільних джерел фінансування в загальній сумі пасивів підприємства.

За 2019 – 2021 рр. значення коефіцієнту фінансового левериджу у 2020 сягнула критичної позначки враховуючи негативні фактори які були на ринку, а це свідчить про низьку здатність компанії здійснювати інвестиційну діяльність (навіть при низькій ліквідності), проте вже в кореляції 2021 та 2019 можна узагальнити зростаючою тенденцією, тому

за сприятливих обставин та визначення правильного вектору діяльності, компанія може відновити свою фінансову стійкість.

Шлях до стійкого розвитку ТОВ «Агропрайм Холдинг» полягає в ефективному та раціональному використанні ресурсів, пошуку нових можливостей та впровадженні передових науково-технічних досягнень, а також використанні сучасних методів управління.

Підприємство ТОВ «Агропрайм Холдинг» має незадовільний рівень коефіцієнту автономії, що вказує на залежність від позикових коштів та низьку стійкість. Однак, показник коефіцієнту власних інвестицій зростає, що свідчить про збільшення необоротних активів у власних коштах. Хоча значення коефіцієнту фінансового левериджу у 2020 було критичним, але в кореляції 2021 та 2019 можна бачити зростаючу тенденцію. Загалом, підприємство має потенціал покращити свою фінансову стійкість та забезпечити ефективне використання власного капіталу за умови визначення правильної стратегії та залучення стабільних джерел фінансування.

ВИСНОВКИ ДО II РОЗДІЛУ

У даному розділі роботи було розглянуто було загальний фінансово-економічний стан підприємства, а саме були розраховані основні фінансові показники які характеризують економічну діяльність підприємства, з яких випливає, що підприємство є прибутковим. Даний аналіз був зроблений за даними – 2019, 2020 і 2021 років. У структурі активу необоротні кошти займали в середньому 30%. Зростають основні засоби, що говорить про підвищення виробничого потенціалу підприємства.

Також, аналізуючи власний та позиковий капітал можна спостерігати тенденцію до зменшення залученого капіталу у 2021 відповідно до 2020 року на 228412 тис. грн., та помітно збільшились при цьому власний капітал на 149294 тис. грн, що в свою чергу свідчить про покращення фінансової діяльності підприємства, про збільшення можливостей підприємства розраховуватися власними коштами по своїм зобов'язанням, а також кращий менеджмент в питанні фінансової діяльності. Враховуючи складний час для діяльності, необхідно відзначити, що підприємство вже у 2021 отримало чистий прибуток у розмірі - 186 972 тис. грн.

Виявлено відновлення рентабельності власного капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг» за останній рік, а це свідчить про потенційну можливість розширення діяльності підприємства, адже ефективне використання власного капіталу дозволяє забезпечити стабільність фінансового стану агропідприємства та зменшити ризики банкрутства. Загальна тенденція до зниження вартості власного капіталу і зменшення поточних зобов'язань свідчить про те, що підприємство зосереджується на підтриманні своєї фінансової стабільності та ефективному управлінні своїми зобов'язаннями. Підприємство здатне погашати свою кредиторську заборгованість та знижувати заборгованості з бюджетом і з іншими кредиторами. Проте, зниження вартості власного капіталу може вказувати на недостатність внутрішніх ресурсів для розвитку підприємства.

Також проведені аналізи ймовірності банкрутства, за якими підприємство не є в зоні ризику, проте має вдосконалити свою діяльність задля зниження цього ризику.

На підставі проведених досліджень обґрунтовано напрямки підвищення ефективності використання власного капіталу підприємства ТОВ «Агропрайм Холдинг»: раціональне використання активів , підвищення рентабельності підприємства, використання фінансових інструментів та підвищення ефективності управління.

РОЗДІЛ III. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПРАТ ТОВ «АГРОПРАЙМ ХОЛДІНГ»

3.1 Факторний аналіз ефективності використання власного капіталу підприємства

Факторний аналіз є однією з найефективніших методик дослідження ефективності використання власного капіталу підприємства. Даний метод дозволяє визначити вплив різних факторів на ефективність використання власного капіталу, таких як розмір власного капіталу, рівень доходів та інші економічні показники. Даний аналіз ґрунтується на використанні математичних моделей та статистичних методів для визначення ступеня впливу окремих факторів на показники ефективності використання власного капіталу.

Одним із важливих кроків у проведенні факторного аналізу є ідентифікація ключових факторів, що впливають на ефективність використання власного капіталу підприємства. Для цього використовуємо поширений метод ланцюгових підстановок для аналізу впливу факторів на діяльність ТОВ «Агропрайм Холдинг», який розраховується за наступною формулою:

$$y = a * b * c, \quad (3.1)$$

де ЧП – чистий прибуток; ВК – величина власного капіталу; В – виручка від реалізації продукції; А – середньорічна величина активів.

де y – результативний показник:

y_0 – базисний рівень результативного показника;

y_1 – звітний рівень результативного показника;

a, b – кількісні показники:

a – первинний щодо показника b ;

c – якісний показник.

Даний аналіз наведений нижче у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Факторний аналіз рентабельності та власного капіталу ТОВ

«Агропрайм Холдинг» за 2019 – 2021 рр.

Показники	Звітний період (рік)			Ланцюговий абсолютний приріст (+/-)
	2019	2020	2021	2021/2019
Чистий фінансовий результат, тис. грн	-219444	-295638	186972	406416
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	342057	220853	798480	456423
Сукупний капітал, тис. грн.	659498	844906	704672	45174
Рентабельність продажу, %	-1,283	-2,674	0,468	1,751
Коефіцієнт оборотності капіталу	0,5215	0,293	1,030	0,509
Рентабельність власного капіталу, %	-1,899	31,350	2,224	4,123

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

Загальна зміна рентабельності власного капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг» в 2019-2020 рр. складала 33,25%, зокрема у 2020-2021 рр. складала -29,12%, через зростання доходів та зниження рівня власного капіталу.

Виходячи з отриманих даних, ми бачимо що загальна зміна рентабельності власного капіталу склала 4,12%, у тому числі за рахунок змін коефіцієнта оборотності капіталу на 0,5, а також зміни рентабельності продажу на 1,75%. Внаслідок покращення оборотності капіталу та

рентабельності продажу, рентабельність власного капіталу підприємства ТОВ «Агропрайм Холдинг» зросла на 4,12%. Проаналізувавши ці показники, можна зробити висновок про необхідність прискорення руху капіталу на всіх етапах кругообігу та максимізації його віддачі, що відображається в збільшенні прибутку на кожен вкладену гривню. Досягнути прибутковості капіталу можливо шляхом раціонального використання ресурсів та недопущення їх перевитрат. Як результат, капітал повернеться до свого початкового стану з більшими сумарними надходженнями.

Для поліпшення ситуації з рентабельністю власного капіталу підприємства можна рекомендувати ретельний аналіз ризиків, пов'язаних з інвестиційними проектами, щоб зменшити витрати і покращити ефективність вкладення власного капіталу. Також можна рекомендувати звернути увагу на розвиток стратегій залучення додаткового капіталу з зовнішніх джерел, якими можуть бути, наприклад, інвестиційні фонди або банки.

В умовах переходу до ринкової економіки визначення меж фінансової стійкості господарюючого суб'єкта є однією з ключових економічних проблем. Недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності та браку засобів для розвитку фінансово-економічної діяльності, тоді як надмірна стійкість заважає розвитку шляхом уповільнення обороту капіталу і зменшення ефективності відтворення. Отже, фінансова стійкість повинна бути спрямована на забезпечення потреб ринку та розвитку фінансово-економічної діяльності господарюючого суб'єкта шляхом оптимального руху фінансових ресурсів.

Показники функціонування ТОВ «Агропрайм Холдинг» свідчать про погіршення результатів протягом розглянутих років. Коефіцієнти рентабельності є низькими, що вказує на зменшення прибутку, втрату

інвестиційної привабливості та загальне погіршення господарської діяльності. Для вдосконалення ситуації на підприємстві розглянемо модель фінансування, яка є характерною для нього. Поточна модель фінансування має консервативний характер, з основним фінансуванням здійснюється за рахунок поточних зобов'язань. В рамках консервативної моделі передбачається, що змінна частина оборотних активів фінансується за рахунок короткострокових зобов'язань. В такому випадку відсутні довгострокові зобов'язання, що створює ризик недостатньої ліквідності.

Варто відмітити, що основна мета фінансового важеля полягає у збільшенні впливу зміни прибутку на динаміку фінансової рентабельності, тобто у підвищенні еластичності фінансової рентабельності відносно прибутку. Важливо відзначити, що західні економісти рекомендують оптимальне значення фінансового важеля на рівні 30-50%. За їхніми дослідженнями, якщо кредит приносить менше 30% додаткового прибутку, то залучення такого кредиту не є оптимальним рішенням. З іншого боку, значення фінансового важеля більше 50% збільшує фінансові ризики для підприємства.

Позитивний ефект фінансового важеля формується лише за умови наявності диференціалу фінансового важеля. Цей ефект спостерігається, коли валовий прибуток, отриманий від активів підприємства, перевищує середню відсоткову ставку за використання кредиту. Іншими словами, позитивний ефект фінансового важеля виникає, коли диференціал фінансового важеля має позитивне значення. Чим більше позитивне значення диференціала фінансового важеля, тим краще буде його ефект. За негативного значення диференціала фінансового важеля використання підприємством позикового капіталу дає негативний ефект. Якщо диференціал має позитивне значення, будь-який приріст коефіцієнта фінансового важеля призводитиме до подальшого зростання коефіцієнта рентабельності власного капіталу. У випадку, коли диференціал є

негативним, приріст коефіцієнта фінансового важеля призведе до ще більшого спаду коефіцієнта рентабельності власного капіталу.

3.2 Резерви підвищення ефективності використання власного капіталу підприємства

Ефективне використання власного капіталу є одним із ключових чинників успішної діяльності будь-якого підприємства. Незважаючи на це, часто можна спостерігати недостатню ефективність використання капіталу в діяльності підприємств. У вирішенні цієї проблеми виступає визначення резервів підприємства. Резерви підвищення ефективності використання власного капіталу можуть бути різними. Для дослідження даного питання необхідно розділити резерви по етапам як наведено нижче на рис.3.1.

Рис. 3.1. Резерви підвищення ефективності використання власного капіталу

Джерело: складено автором на основі [\[31 С. 1144-1148\]](#).

Як зображено на рисунку, підприємство має три можливі напрями формування резервів. Перший етап, дозволяє підприємству на початку формування реалізувати дані резерви, а саме за допомогою:

- забезпечення своєчасного внесення коштів до статутного капіталу. Для цього підприємство повинно виконати всі необхідні процедури та документацію, що стосуються збільшення статутного капіталу. Наприклад, збільшення кількості акцій та їх емісія, залучення нових інвесторів та інше;
- забезпечення відрахувань прибутку до резервного капіталу. Даний пункт передбачає збільшення обсягу резервного капіталу за рахунок відрахування частини прибутку підприємства. При цьому необхідно враховувати всі внутрішні та зовнішні фактори, які можуть вплинути на рівень прибутку та необхідність збільшення резервного капіталу;
- збільшення нерозподіленого прибутку. Нерозподілений прибуток - це та частина прибутку, яка залишається на рахунку підприємства після відрахувань до резервного капіталу та виплати дивідендів. Збільшення нерозподіленого прибутку може бути доцільним, якщо підприємство має стратегічні цілі на майбутнє, для реалізації яких необхідні додаткові ресурси.

Наступними резервами стануть ті, що утворюються на етапі використання власного капіталу, а саме:

- вкладення власних коштів у прибуткові інвестиційні проекти. Це можуть бути, наприклад, розробка та впровадження нових продуктів чи технологій, залучення наукових досліджень та інноваційних розробок, а також інші проекти, що прискорюють зростання підприємства та збільшують його прибутковість;
- забезпечення власного капіталу в обороті. Для забезпечення власного капіталу в обороті необхідно забезпечити постійний контроль над фінансовими ресурсами підприємства та ефективно управління ними. Для цього можуть бути застосовані різноманітні методи, такі як аудит та аналіз фінансової діяльності, розробка

стратегії фінансового управління, відстеження і планування платіжних потоків та інші.

Узагальнюючи цей пункт можна сказати, що вкладення власних коштів у прибуткові проекти та забезпечення власного капіталу в обороті можуть стати важливими резервами підвищення ефективності використання власного капіталу підприємства.

Останнім напрямом для утворення резервів є етап розподілу чистого прибутку, а саме:

- визначення капіталізованої та споживчої частки чистого прибутку є важливим етапом на шляху до ефективного використання власного капіталу підприємства. Капіталізована частина прибутку призначена для розвитку компанії та збільшення її власних ресурсів. Для того, щоб визначити розмір капіталізованої частки прибутку, необхідно оцінити потреби підприємства у нових активах, розробити плани на майбутнє та проаналізувати можливості залучення зовнішніх інвестицій;
- розробка дивідендної політики є іншим важливим етапом. Цей процес визначає, яку частину чистого прибутку компанія розподілить між своїми акціонерами у вигляді дивідендів. Визначення оптимального рівня дивідендів базується на балансу між потребами компанії у збереженні достатнього рівня капіталу для розвитку та збільшення прибутковості, а також на інтересах акціонерів;
- визначення потреби в інвестиціях та оцінка альтернативних джерел також є важливим етапом на шляху до ефективного використання власного капіталу. На цьому етапі підприємство визначає свої потреби в інвестиціях для забезпечення подальшого розвитку, а

також оцінює можливі альтернативні джерела фінансування, такі як залучення зовнішніх інвестицій чи випуск облігацій.

Для більш конкретного визначення резервів підвищення ефективності використання власного капіталу підприємства можна використовувати фінансову звітність підприємства. Виконані розрахунки представлені у табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Резерви підвищення ефективності використання власного капіталу
ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2019 – 2021 рр.

Показники	Звітний період (рік), тис. грн		
	2019	2020	2021
Чистий прибуток	-438888	-590607	373944
Власний капітал	231154	-18839	168133
ROE	-1,899	31,350	2,224
ROE (сер)	10,559		
ROE (галузь)	від 12% до 24%		
Дефіцит ROE(%)	1,44%		
Резерви	2422,8		

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

Отримане значення резервів є додатними, це вказує на можливість для підприємства збільшити виробництво та витрати на рекламу, щоб підвищити свої продажі та рентабельність або нові інноваційні рішення в своїй діяльності. Проте присутнє відхилення від нормативного рівня ROE по галузі, що у свою чергу свідчить про неефективне використання ресурсів в порівнянні з іншими подібними підприємствами, однак варто зазначити складні роки для підприємства (через наслідки коронавірусу), тому дані показники при більш сприятливому середовищі підприємство збільшить до норми.

Проаналізувавши розкриті вище три напрямки ефективного використання власного капіталу, можна стверджувати, що успіх залежить

від комплексного підходу до управління капіталом на всіх етапах: від формування і використання до розподілу чистого прибутку. Дані рішення є важливими та мають можливість імплементації в більшості підприємств та обов'язково дадуть позитивний результат, адже виробництво і розвиток не можуть бути успішними без ретельного управління капіталом, тому необхідно вкласти час та зусилля в розвиток стратегії управління капіталом на всіх етапах для досягнення успіху в бізнесі. З отриманих розрахунків видно, що підприємству необхідно використовувати дані рекомендації для підвищення ефективності використання своїх резервів.

3.3 Шляхи оптимізації структури власного капіталу підприємства

Власний капітал підприємства є однією з головних складових його фінансової стійкості та конкурентоспроможності. Оптимізація структури власного капіталу може допомогти підприємству зберегти фінансову стійкість та знизити ризики.

Одним зі шляхів оптимізації структури власного капіталу є залучення додаткового капіталу шляхом емісії акцій або облігацій. Це дозволить збільшити капіталізацію підприємства та знизити питому вагу боргових зобов'язань у загальній структурі капіталу. Іншим варіантом є зменшення капіталу підприємства шляхом викупу акцій від акціонерів або розподілу прибутку між ними. Це зменшить питому вагу власного капіталу у загальній структурі, але може підвищити ризики банкрутства у випадку зниження прибутку. Також можливим є залучення зовнішніх інвесторів шляхом спільних інвестиційних проектів або фінансування зі сторони фондів. Це може знизити фінансові ризики та збільшити доступність капіталу для підприємства.

Агropідприємства зазвичай залежать від власного капіталу для фінансування своєї діяльності. Якщо власний капітал не є достатнім, то підприємство може використовувати інші джерела фінансування, такі як банківські позики або випуск акцій. Однак, використання банківських позик може призвести до високих витрат на відсотки, а випуск акцій може призвести до розрідження власного капіталу.

Наведені рекомендації щодо поліпшення управління структурою капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг» вказують на потребу нарощення власного капіталу за рахунок реінвестування наявних коштів в інноваційні рішення, що дозволить отримати якісний конкурентний профіль підприємства на ринок та направити згенерований чистий прибуток на нарощення власного капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг».

Таким чином, можна випробувати підхід, що залишає модель фінансування активів близьку до консервативної, але змінює структуру активів і пасивів. Зокрема, оборотні активи слід фінансувати шляхом короткострокових зобов'язань, тоді як необоротні активи - за допомогою довгострокових зобов'язань та власного капіталу.

Підводячи підсумок результатом, отриманим в ході оптимізації структури капіталу даних компаній, можна зробити наступні висновки:

1) якщо для менеджменту і власників компанії пріоритетом є максимізація рентабельності власних коштів та одночасно досягнення окремих показників фінансової стійкості на ринку, то власні і позикові кошти можна використовувати в співвідношенні 58% і 42% відповідно;

2) якщо менеджмент і власники компанії даної галузі в більшій мірі прагнуть до підвищення їх фінансової стійкості за різними напрямками, то в структурі капіталу повинні істотно переважати власні кошти.

Для покращення фінансового стану ТОВ «Агропрайм Холдинг» необхідно переглянути модель фінансування активів. Наразі підприємство використовує консервативну модель, проте фінансування здійснюється за

рахунок поточних зобов'язань та власного капіталу, що може бути дуже ризиковано з точки зору ліквідності. Удосконалення моделі полягатиме в тому, щоб фінансування оборотних активів здійснювалось за рахунок короткострокових зобов'язань, а фінансування необоротних активів – за рахунок довгострокових зобов'язань та власного капіталу. Це дозволить підприємству забезпечити виробництво достатньої кількості оборотних активів та зменшити ризики при розрахунках з кредиторами.

Оптимізація структури власного капіталу може допомогти агро підприємству зменшити залежність від банківських позик та збільшити ефективність використання власного капіталу. Ось декілька шляхів, які можуть бути використані для оптимізації структури власного капіталу агро підприємства:

1. Підвищення рентабельності підприємства. Один з ключових чинників, які впливають на вартість власного капіталу підприємства, - це рентабельність. Чим вища рентабельність, тим більше може бути залучено власного капіталу на кращих умовах. Тому, щоб оптимізувати структуру власного капіталу, підприємство повинно прагнути до підвищення рентабельності своєї діяльності.
2. Використання державних програм і пільг. Державні програми та пільги можуть допомогти підприємствам залучати додаткові кошти без збільшення зобов'язань перед кредиторами або акціонерами. Наприклад, державні програми можуть забезпечувати пільгове фінансування на підтримку певних видів діяльності, таких як розвиток сільськогосподарських технологій або створення нових робочих місць. Використання таких програм може допомогти збільшити власний капітал без збільшення зобов'язань.
3. Підвищення ефективності управління. Підприємство повинно прагнути до підвищення ефективності управління, щоб забезпечити оптимальне використання свого власного капіталу. Ефективне

управління може допомогти зменшити витрати та збільшити прибуток, що збільшує рентабельність підприємства та сприяє збільшенню власного капіталу.

4. Раціональне використання активів. Даний крок необхідний для того, щоб збільшити прибутковість та зменшити залежність від зовнішніх джерел фінансування. Раціональне використання активів може допомогти зменшити витрати на утримання обладнання, забезпечити оптимальне використання ресурсів та забезпечити високу ефективність виробничих процесів.
5. Використання фінансових інструментів. Можна використовувати різні фінансові інструменти для оптимізації структури власного капіталу. Наприклад, залучення інвестицій може допомогти збільшити власний капітал, а облігації можуть бути використані для залучення додаткових коштів без збільшення кількості акцій або зобов'язань перед кредиторами.

Оптимізація структури власного капіталу є важливим елементом управління ТОВ «Агропрайм Холдинг». Це допомагає забезпечити стабільність фінансового стану підприємства, збільшити його рентабельність та зробити його менш залежним від зовнішніх джерел фінансування. Шляхи оптимізації структури власного капіталу можуть включати зменшення зобов'язань, збільшення власного капіталу, підвищення ефективності управління, раціональне використання активів та використання різних фінансових інструментів.

При виборі шляхів оптимізації структури власного капіталу необхідно враховувати специфіку підприємства та його галузі, а також його поточний фінансовий стан та плани на майбутнє. Важливо мати чітке розуміння фінансових потреб підприємства та можливостей щодо їх задоволення.

Нарешті, ефективне управління власним капіталом потребує системного підходу до планування та реалізації фінансових стратегій, а також постійного моніторингу фінансового стану підприємства. Для цього необхідна відповідна кваліфікація фінансового менеджменту та висока рівень аналітичних навичок.

Результати дослідження показали, що використання оптимальної структури власного капіталу підприємства, яка включає зменшення залежності від позик та збільшення власних інвестицій, може позитивно вплинути на рентабельність та стійкість підприємства. Зокрема, зниження коефіцієнту автономії та збільшення коефіцієнту власних інвестицій призвело до зниження процентних витрат та збільшення долі власних коштів у загальній структурі капіталу, що підвищує ефективність використання власного капіталу та зміцнює фінансову стійкість підприємства.

Крім того, використання оптимальної структури капіталу може зробити підприємство більш привабливим для інвесторів, оскільки зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування та збільшення власних інвестицій підвищує надійність та стійкість бізнесу.

Отже, використання оптимальної структури капіталу є важливим елементом стратегії розвитку ТОВ «Агропрайм Холдинг», яке може забезпечити більш ефективне використання ресурсів та підвищити прибутковість підприємства в умовах змінного бізнес-середовища.

ВИСНОВКИ ДО ІІІ РОЗДІЛУ

В розділі ІІІ розглянуто шляхи підвищення ефективності використання власного капіталу ТОВ «Агропрайм Холдинг». Розглянуті показники ефективності використання власного капіталу ТОВ «Агропрайм

Холдинг», а саме ріст рентабельність власного капіталу, вказує на загальне зростання якості використання власного капіталу.

За результатами проведеного факторного аналізу в 2019-2021 роках, загальна зміна рентабельності власного капіталу склала 4,12%, це означає, що підприємство змогло отримати більше прибутку з кожного вкладеного власного гривневого капіталу. Це свідчить про ефективність використання внутрішніх ресурсів підприємства та його здатність до самостійного забезпечення своєї діяльності без залучення зовнішніх джерел фінансування. Таке покращення рентабельності власного капіталу може бути результатом ефективного фінансового та капітального управління, оптимізації витрат та зростання обсягів продажів.

Досліджено основні шляхи для забезпечення підприємством резервів, а саме: вкладення в інвестиційні проекти, своєчасне внесення коштів до статутного капіталу, розробка дивідендної політики, визначення капіталізованої та споживчої частки чистого прибутку, визначення потреби в інвестиціях та оцінка альтернативних джерел - це всі важливі кроки, що потребують ретельного аналізу та вирішення, які допоможуть забезпечити успішну ефективну роботу підприємства. Також прораховані наявні на підприємстві резерви які склали - 2422,8 тис.грн, це означає що підприємство має певний запас коштів, які можна використати для покращення ефективності використання власного капіталу. Ці резерви можна витратити на різноманітні проекти, наприклад, на модернізацію виробничого обладнання, підвищення кваліфікації працівників, введення нових технологій тощо. Крім того, наявність резервів свідчить про фінансову стійкість підприємства та його здатність до вирішення несподіваних фінансових проблем.

В останньому пункту виділені основні шляхи оптимізації структури власного капіталу, а саме: розглянути такі потенційні джерела фінансового

капіталу, як венчурні інвестиції, державне фінансування, беззаставні кредити і кредити з пільговими ставками, також розглянути нарощення власного капіталу за рахунок реінвестування наявних коштів в інноваційні рішення, та утримувати структуру власних і позикових коштів необхідно у співвідношенні 58% і 42% відповідно.

ВИСНОВКИ

Розгляд та узагальнення теоретичних та практичних аспектів дослідження ефективності використання власного капіталу на прикладі ТОВ «Агропрайм Холдинг» дозволили робити наступні висновки.

У розділі I «Економічна сутність, структура та функції власного капіталу підприємства» було досліджено економічну сутність поняття «власний капітал», проаналізовано різні точки зору науковців щодо визначення його складових і необхідності в сучасних умовах. Роль власного капіталу безперечна, оскільки він є джерелом довгострокового фінансування підприємства та забезпечує фінансову стабільність його діяльності. Крім того, власний капітал є показником фінансової стійкості та кредитоспроможності підприємства. Визначено структуру власного капіталу, яка складається з акціонерного капіталу, додаткового, резервного, нерозподіленого прибутку та інших складових.

Щодо функцій власного капіталу підприємства, основними є забезпечення фінансової стійкості та стабільності. Власний капітал є важливим джерелом фінансування довгострокових проектів та інвестицій, забезпечує контроль та управління підприємством, може виступати як засіб залучення додаткового фінансування та використовуватися для погашення зобов'язань підприємства. Підприємства з достатньо власного капіталу зменшують свою залежність від зовнішнього фінансування та забезпечують більшу фінансову стійкість.

Формування власного капіталу є важливою метою для будь-якого підприємства, оскільки це забезпечує фінансову стійкість та розвиток в майбутньому. Загалом, власний капітал може бути створений за допомогою зовнішніх та внутрішніх джерел. Зовнішні джерела включають приватизацію, продаж акцій на фондовому ринку та залучення позик. Внутрішні джерела пов'язані з прибутками, резервним фондом та

можливим розподілом дивідендів серед власників. Резервний фонд служить для покриття несподіваних витрат в майбутньому.

Визначено основні методи оцінювання ефективності використання власного капіталу із загальною характеристикою по кожному. Найпоширенішими на даному етапі розвитку економіки є наступні методи: горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, порівняльний фінансовий аналіз, R-аналіз та інтегральний аналіз. Якісно оцінити ефективність використання власного капіталу на підприємстві можна виконавши кілька видів аналізу, для охоплення більшого масиву даних.

В результаті аналізу та оцінки ефективності використання власного капіталу, наведених в розділі II магістерської роботи можна зробити наступний висновок: на підприємстві спостерігається тенденція покращення показників, що характеризують ефективність навіть при складних умовах для діяльності (час коронавірусу і проблем з реалізацією продукції), але при цьому є й показники, які потребують покращень і нових стратегій від керівництва.

Проведено аналіз фінансових показників ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2019-2021 роки. За результатами аналізу встановлено, що підприємство є прибутковим. Середній відсоток необоротних коштів в структурі активів становить 30%. Основні засоби зростають, що свідчить про підвищення виробничого потенціалу підприємства.

Аналізуючи власний та позиковий капітал, встановлено, що залучений капітал у 2021 році склав 1 315 204 тис. грн., що менше на 228 412 тис. грн. у порівнянні з 2020 роком. Власний капітал збільшився на 149 294 тис. грн. і склав 585 728 тис. грн. в 2021 році. Це свідчить про покращення фінансової діяльності підприємства, про збільшення можливостей підприємства розраховуватися власними коштами по своїм зобов'язанням, а також про кращий менеджмент у питанні фінансової

діяльності. Підприємство отримало чистий прибуток у розмірі 186 972 тис. грн. у 2021 році.

Був проведений горизонтальний та вертикальний аналіз ТОВ «Агропрайм Холдинг», за результатами якого структура пасиву складається в основному з власного капіталу і поточних зобов'язань. Власний капітал зазнав тенденцію до зниження за досліджуваний період на 63 021 тис. грн., поточні зобов'язання також значно скоротились. Дана тенденція до зниження вартості власного капіталу і зменшення поточних зобов'язань свідчить про те, що підприємство зосереджується на підтриманні своєї фінансової стабільності та ефективному управлінні своїми зобов'язаннями. Підприємство здатне погашати свою кредиторську заборгованість та знижувати заборгованість з бюджетом і з іншими кредиторами. Враховуючи складний період для підприємств, ТОВ «Агропрайм Холдинг» успішно справляється з поставленими питаннями.

У III розділі магістерської роботи обрахований факторний аналіз та розглянуто напрями підвищення ефективності використання власного капіталу. Аналізуючи результати проведеного факторного аналізу ефективності використання власного капіталу за результатами роботи ТОВ «Агропрайм Холдинг», можна зробити висновок, що підприємство успішно покращило свою рентабельність власного капіталу на 4,12%, що свідчить про його ефективність та здатність до самостійного фінансування власної діяльності. Досягнення таких результатів відбулось завдяки ефективному фінансовому та капітальному управлінню, оптимізації витрат та зростання обсягів продажів. Крім того, важливим фактором в досягненні покращення рентабельності власного капіталу є здатність підприємства до ефективного використання внутрішніх ресурсів та їх оптимального розподілу.

Виявлено резерви підвищення ефективності використання власного капіталу у розмірі 2422,8 тис.грн. Даний запас коштів дасть підприємству

можливість виконувати стратегічні інвестиції для покращення своєї діяльності, що може призвести до збільшення прибутку. Крім того, наявність резервів свідчить про фінансову стабільність підприємства і його готовність до непередбачуваних ситуацій, які можуть виникнути в майбутньому. Основні шляхи оптимізації структури власного капіталу включають розгляд таких можливостей для залучення фінансових ресурсів, як венчурні інвестиції, державне фінансування, беззаставні кредити та кредити з пільговими ставками. Також доцільно розглянути можливість нарощування власного капіталу за рахунок реінвестування наявних коштів у інноваційні рішення. При цьому, для забезпечення ефективної роботи підприємства, необхідно утримувати структуру власних і позикових коштів у співвідношенні 58% та 42% відповідно.

Запропоновані рішення дозволять ТОВ «Агропрайм Холдинг» збільшити ефективність використання власного капіталу за рахунок кращого формування та використання капіталу на всіх етапах підприємницької діяльності. Детальний аналіз та вирішення ключових етапів, таких як своєчасне внесення коштів до статутного капіталу, визначення структури розподілу чистого прибутку, розробка дивідендної політики та оцінка потреби в інвестиціях та альтернативних джерелах, сприяють успішній та ефективній діяльності підприємства. Крім того, оптимізація структури власного капіталу шляхом розгляду потенційних джерел фінансування, таких як венчурні інвестиції, державне фінансування, беззаставні кредити та кредити з пільговими ставками, а також нарощування власного капіталу за рахунок реінвестування наявних коштів в інноваційні рішення, є важливими кроками для забезпечення стабільності та успішності діяльності підприємства. Такий комплексний підхід до управління капіталом допоможе підприємству збільшити свою конкурентоспроможність та досягти більш високих результатів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ареф'єва О.В., Мягих І.М., Росумака Т.Г. Власний капітал підприємства та проблеми його формування, Інтелект-XXI, 2016, № 6, С. 161–169.
2. Базілінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика, ЦУЛ, 2009, 328 С.
3. Безкоровайна Л.В. Особливості обліку власного капіталу на підприємствах, Глобальні та національні проблеми економіки, 2015, Вип. 4, С. 950–954.
4. Біла О.Г. Фінансове планування і фінансова стабільність підприємств, Фінанси України, 2010, № 4, с. 112–119.
5. Бланк І.А. Управління формуванням капіталу, Омега-Л, 2008, 512 С.
6. Бобяк А.П. Власний капітал підприємства, як економічна категорія та його облік, Міжнародний збірник наукових праць, 2013, № 19, С. 125–138.
7. Бондаренко Т.В. Особливості створення власного капіталу в процесі його кругообігу, Економіка. Управління. Інновації, Випуск № 2 (10), 2013.
8. Борщевська І.І., Лапінський В.В., Семенова І.В. Фінансовий менеджмент: підручник, КНЕУ, 2017, 336 С.
9. Вітренко О. В. Облікова політика підприємства як інструмент інформаційного забезпечення фінансової безпеки в управлінні власним капіталом, Науковий вісник Херсонського державного університету, 2015, випуск 11, частина 5, С. 140-144.
10. Волошина С.В. Капітал підприємства: формування та використання: курс лекцій для студентів ступеня «бакалавр», ДонНУЕТ, Кривий Ріг, 2017, 59 С.

11. Гайдаєнко О.М., Славінська М.О. Формування оптимальної структури капіталу підприємства, Міжнародний збірник наукових праць Облік. Економіка. Менеджмент: наукові нотатки, 2016, № 1(9), ч. 1, С. 100-107.
12. Гарасим П. М., Лобода Н. О., Гарасим М. П. Власний капітал підприємства як об'єкт обліково-аналітичної діяльності, Економічні науки: Серія «Облік і фінанси», 2015, випуск 12 (45), ч. 1, С. 67-73.
13. Давиденко Н. М. Фінансовий леверидж в оптимізації структури капіталу акціонерних товариств, Агросвіт, 2015, № 1, С. 10-13.
14. Довбня С. Б., Разгоняєва Т. М. Оптимізація фінансування як засіб підвищення фінансової стійкості підприємства, Економічний вісник, 2014, №1, С. 88-94.
15. Дрига С.Г., Міщенко І.Д. Диспропорції в структурі капіталу підприємства та їх вплив на фінансові показники роботи підприємства, Молодий вчений, 2017, №8 (48), С. 441-445.
16. Єпіфанова І.Ю., Дрозд І.В. Сучасні підходи до аналізу ефективності управління власним капіталом підприємства, Економічний аналіз: зб. наук. праць, Тернопільський національний економічний університет, 2015, том 19, №2, С. 71-76.
17. Єпіфанова І.Ю., Джеджула В.В. Фінансовий аналіз та звітність: практикум, ВНТУ, 2017, 143 С.
18. Заведія А.М., Стоянова-Коваль С.С. Сутність та аналіз власного капіталу агроформування, Мукачівський державний університет, Бухгалтерський облік, аналіз та аудит, 2016, вип. 7, С. 910-913.
19. Івченко Л. В. Власний капітал: джерела формування та функції, Молодий вчений: Економічні науки, 2016. № 1 (28) С. 55–59.
20. Іщенко Я. П., Галайда Л. В. Теоретичні основи формування власного капіталу підприємства, Науковий вісник Херсонського державного університету, 2015, Вип. 15, С. 146–148.

- 21.Кадацька А. М. Сутність власного капіталу підприємства, Вісник Сумського національного аграрного університету, 2014, № 4 (59), С. 153–156.
- 22.Калініна А. В., Дехтяр Н. А. Підходи до управління власним капіталом підприємства, Молодіжний науковий вісник УАВС НБУ, Серія: Економічні науки, 2012, № 2, С. 132–144.
- 23.Катан Л.І. Фінансові ресурси підприємства та особливості їх формування, Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету, 2014, № 6, С. 38–44.
- 24.Концева В. В. Фінансові аспекти управління структурою капіталу в сучасних умовах, Вісник Чернігівського державного технологічного університету, 2014, № 2 (74), С. 69 – 74.
- 25.Ксьондз С. М. Формування власного капіталу на вітчизняних підприємствах, Вісник Хмельницького національного університету. – 2014, № 4, С. 131 – 134.
- 26.Маматова Л. Ш. Оптимізація структури капіталу та її вплив на потенціал підприємства, Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія : Економічні науки, 2017, С. 299 – 305.
- 27.Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності 108 [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 23.03.2013 р. № 433 (Редакція від 30.12.2013р.). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv>.
- 28.Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010.
- 29.Мірошниченко О.; Ревуцька Н.В.; Гончарова О.М. Управління ресурсами [Навчальний посібник]. Київ, 2014. 219 С.

30. Мішеніна Н. В. , Мішеніна Г. А., Ярова І. Є. / Економічний аналіз : навч. посіб. // Суми: СумДУ, 2014. 306 С.
31. Мочан А.О. Власний капітал як об'єкт обліку та аналізу, Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, 2015. №8, С. 1144-1148.
32. Назаренко І.М. Методологічні основи діагностики ефективності використання капіталу суб'єктів агробізнесу. [Текст]. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/11/30.pdf>
33. Нужна О.А. Власний капітал сільськогосподарських підприємств: трактування, класифікація, структура, Економічні науки. Серія: Облік і фінанси : збірник наукових праць Луцького національного технічного університету, 2012. Вип. № 9(33), Ч. 2, С. 498–507.
34. Олександренко І.В. Управління власним капіталом підприємства. Економічний форум. Луцький національний технічний університет, 2016. №3. С. 211-216.
35. П(С)БО 1: Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", затверджене наказом МФУ від 31.03.1999 р. № 87: Все про бухгалтерський облік. 2003, № 14 (802). С. 2 – 4.
36. П(С)БО 2: Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс", затверджене наказом МФУ від 31.03.1999 р. № 87: Все про бухгалтерський облік. 2003, № 14 (802). С. 5 – 9.
37. П(С)БО 4 : Положення (Стандарт) бухгалтерського обліку 4 "Звіт про власний капітал", затверджене наказом МФУ від 31.03.1999 р. № 87: Все про бухгалтерський облік. 2003, № 14 (802). С. 18 – 20.
38. Погріщук Г.Б., Волощук Р.Є Власний капітал підприємства: сутність і особливості формування в Україні. Економіка та держава, 2020. №7. С. 16-23.

- 39.Салига К. С. Оптимізація структури капіталу підприємства, Інвестиції: практика та досвід, 2013. № 10. С. 27–29.
- 40.Семенова Т.В. Оптимізація структури капіталу підприємства, Молодий вчений, 2014. №6. С. 32-34
- 41.Сопко В.В. Бухгалтерський облік капіталу підприємства (власності, пасивів) [Текст]: [навч. посібник]: Сопко В.В. – К.: Центр навчальної літератури, 2018. 312 С.
- 42.Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник: За ред. О.І. Руденко, В.І. Шевченка, В.В. Кузьменка. - К.: КНЕУ, 2009. 584 С.
- 43.Чиж Н. М. Особливості управління структурою власного капіталу акціонерних товариств: Економічний форум, 2014. № 1. –С. 1 – 5.
- 44.Шевчук Н.І. Капітал підприємства: формування та ефективність функціонування, Ринок цінних паперів. Вісник Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку. 2013. № 3. С. 39-45.
- 45.Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: Підручник, 2013. 375 С.
- 46.Янковой А.Г. Застосування левериджу у фінансовому аналізі підприємств / А.Г. Янковой [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3898>
- 47.Capital of an Enterprise: Formation and Use: Syllabus of discipline for postgraduate students of the area of study 051 Economics, Study Program “Business Economics” / complied by O. Miroshnychenko. Kyiv, 2023.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВ "АГРОПРАЙМ ХОЛДІНГ"	Дата (рік, місяць, число)	2022, грудень	КОДИ
Територія	ОДЕСЬКА	за КС	46233605	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240	
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КВЕД	01.11	
Середня кількість працівників	² 337			
Адреса, телефон	вулиця Білгород-Дністровська, буд. 154, м. ІЗМАЇЛ, ОДЕСЬКА обл., 68600		0484120520	
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)				
Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці):				
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2021** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	272 238	236 949
первісна вартість	1011	662 651	626 697
знос	1012	390 413	389 748
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	7 686	9 128
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	7 686	9 128
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	312 172	278 398
Усього за розділом I	1095	592 096	524 475
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	157 688	220 065
виробничі запаси	1101	53 281	104 286
незавершене виробництво	1102	95 485	101 033
готова продукція	1103	8 921	14 746
товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	36 028	30 338
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	304 446	280 872
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	6 181	5 661
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	14 892	6 637
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	398	2 325
готівка	1166	198	308
рахунки в банках	1167	200	2 017
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	9 302	9 218
Усього за розділом II	1195	528 935	555 116
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 121 031	1 079 591

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	61	61
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	75 864	56 463
Додатковий капітал	1410	11	11
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(94 775)	111 598
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(18 839)	168 133
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	294 964	206 786
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	294 964	206 786
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	105 238	187 570
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	385 742	319 058
товари, роботи, послуги	1615	245 108	126 981
розрахунками з бюджетом	1620	8 971	2 042
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	747	679
розрахунками з оплати праці	1630	2 792	2 659
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	3 885	2 826
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	92 423	62 857
Усього за розділом III	1695	844 906	704 672
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 121 031	1 079 591

Керівник

Головний бухгалтер

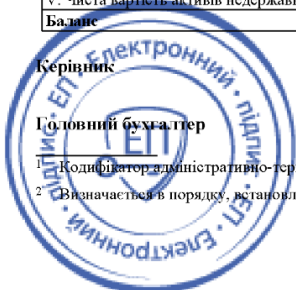
1 Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад.

2 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

*ЕП ПНАТ
ЛАРИСА
ІВАНІВНА
ЕП Пеліпадченко
Роман
Олександрович*

ПНАТ ЛАРИСА Іванівна

Пеліпадченко Роман Олександрович

Підприємство **ТОВ "АГРОПРАЙМ ХОЛДИНГ"**

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за СДРІОУ

КОДИ

2022 01 01

36233605

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за

Рік 2021

р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003**I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ**

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	798 480	220 853
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестрахування</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(584 282)	(181 559)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	214 198	39 294
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	337 388	13 842
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	1 632	4 247
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	174 910	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(16 642)	(15 660)
Витрати на збут	2150	(26 462)	(638)
Інші операційні витрати	2180	(226 814)	(323 760)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	31 573	6 057
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	25 749	257 856
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	281 668	-
збиток	2195	(-)	(286 922)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(94 696)	(-)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	186 972	-
збиток	2295	(-)	(286 922)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	186 972	-
збиток	2355	(-)	(286 922)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(19 401)	(11 249)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(19 401)	(11 249)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(19 401)	(11 249)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	167 571	(298 171)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	371 553	148 338
Витрати на оплату праці	2505	54 608	46 506
Відрахування на соціальні заходи	2510	11 443	10 165
Амортизація	2515	78 836	35 895
Інші операційні витрати	2520	159 237	63 574
Разом	2550	675 677	304 478

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

ЕП ІГНАТ
 ЛАРИСА
 ІВАНІВНА
 ЕП Пеліпаденко
 Роман
 Олександрович

ІГНАТ ЛАРИСА Іванівна

Пеліпаденко Роман Олександрович

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВ "АГРОПРАЙМ ХОЛДІНГ"	Дата (рік, місяць, день)	2020, грудень, 31
Територія	ОДЕСЬКА	за ЄДРРНО	46233605
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОАТУУ	511060000
Вид економічної діяльності	Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур	за КОПФГ	240
		за КВЕД	01.11
Середня кількість працівників	1 355		
Адреса, телефон	вулиця Білгород-Дністровська, буд. 154, м. ІЗМАЇЛ, ОДЕСЬКА обл., 68600, 04841-20520		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	-	-
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	259 180	272 238
первісна вартість	1011	579 357	662 651
знос	1012	320 177	390 413
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	8 036	7 686
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	8 036	7 686
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиторські витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	385 620	312 172
Усього за розділом I	1095	652 836	592 096
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	133 417	157 688
Виробничі запаси	1101	49 539	53 281
Незавершене виробництво	1102	39 086	95 486
Готова продукція	1103	44 792	8 921
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	135 192	36 028
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	311 752	304 446
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	11 805	6 181
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	20 349	14 903
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 373	398
Готівка	1166	358	198
Рахунки в банках	1167	1 015	200
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	7 626	9 302
Усього за розділом II	1195	621 514	528 946
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 274 350	1 121 042

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	61	61
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	28 956	75 864
Додатковий капітал	1410	11	11
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	202 126	(70 296)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	231 154	5 640
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відірачені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	383 698	294 963
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	383 698	294 963
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	47 704	105 238
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	318 508	384 294
товари, роботи, послуги	1615	228 244	245 108
розрахунками з бюджетом	1620	2 788	8 971
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	696	747
розрахунками з оплати праці	1630	5 579	2 792
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	4 829	3 885
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відірачені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	51 150	69 404
Усього за розділом III	1695	659 498	820 439
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	1 274 350	1 121 042

Керівник

Головний бухгалтер

Визначений в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

ЕП КІЯНЕНКО
АНДРІЙ
АНАТОЛІЙОВИЧ
ЕП Пелінадченко
Роман
Олександрович

КІЯНЕНКО АНДРІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ

Пелінадченко Роман Олександрович

Підприємство **ТОВ "АГРОПРАЙМ ХОЛДИНГ"**

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за СДРГІОУ

КОДИ		
2021	01	01
36233605		

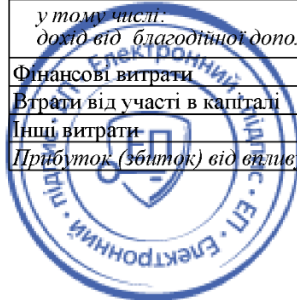
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2020 р.

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Форма N2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	220 853	342 057
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестрахування</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(181 559)	(309 178)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	39 294	32 879
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	13 842	141 818
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	<i>4 247</i>	<i>9 578</i>
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	11
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(15 660)	(18 879)
Витрати на збут	2150	(638)	(873)
Інші операційні витрати	2180	(302 517)	(297 602)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	<i>6 057</i>	<i>6 598</i>
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	<i>257 856</i>	<i>209 336</i>
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(265 679)	(142 657)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
<i>у тому числі:</i>	<i>2241</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(31 919)	(76 787)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
<i>Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті</i>	<i>2275</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	(8 362)	-	-	23 915	-	-	15 553
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	46 908	-	-	(271 723)	-	-	(224 815)
Залишок на кінець року	4300		75 864	11	-	(94 775)	-	-	(18 839)

Керівник

КІЯНЕНКО АНДРІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ

Головний бухгалтер

Пеліпадченко Роман Олександрович

Підприємство **ТОВ "АГРОПРАЙМ ХОЛДІНГ"**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за СДРПОУ

КОДИ		
2022	01	01
36232608		

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

Звіт про власний капітал
за **Рік 2021** р.

Форма №4 Код за ДКУД **1801005**

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	61	75 864	11	-	(94 775)	-	-	(18 839)
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	61	75 864	11	-	(94 775)	-	-	(18 839)
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	186 972	-	-	186 972
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	(19 401)	-	-	19 401	-	-	-
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	(19 401)	-	-	19 401	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	4112	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	-	-	-	-	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих і спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку, належна до бюджету відповідно до законодавства	4215	-	-	-	-	-	-	-	-
Сума чистого прибутку на створення спеціальних (цільових) фондів	4220	-	-	-	-	-	-	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Сума чистого прибутку на матеріальне заохочення	4225	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	(19 401)	-	-	206 373	-	-	186 972
Залишок на кінець року	4300	61	56 463	11	-	111 598	-	-	168 133

Керівник

Головний бухгалтер

ЛАРИСА
ІВАНІВНА
ЕП Пеліпаденко
Роман
Олександрович

ІГНАТ ЛАРИСА Іванівна

Пеліпаденко Роман Олександрович

Додаток Б

Таблиця 1

Горизонтальний аналіз пасивів ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2019 – 2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Ланцюговий абсолютний приріст (+/-)		Ланцюговий темп приросту, %	
				2020/ 2019	2021/ 2020	2020/ 2019	2021/ 2020
Зареєстрований капітал	61	61	61	0	0	0	0
Капітал у дооцінках	28956	75864	56463	46908	-19401	0	0
Додатковий капітал	11	11	11	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	202 126	-94 775	111 598	-296 901	206 373	-146,8890692	-217,7504616
Неоплачений капітал	0	0	0	0	0	0	0
Вилучений капітал	0	0	0	0	0	0	0
I. Власний капітал	231 154	-18 839	168 133	-249 993	186 972	-108,1499779	-992,4730612
Цільове фінансування	4682	0	0	-4682	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	383689	294964	206 786	-88725	-88 178	0	0

III. Поточні зобов'язання та забезпечення	619525	276125	374919	-343400	98794	0	0
Короткострокові кредити банків	47704	105238	187570	57534	82332	0	0
Векселі видані	0	0	64621	0	64 621	0	0
Поточна заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	318 508	385 742	319 058	67 234	-66 684	21,10904593	-17,28720233
- товари, роботи, послуги	228244	245 108	126 981	16 864	-118 127	7,388584147	-48,1938574
- з бюджетом	2788	8 971	2 042	6 183	-6 929	221,7718795	-77,23776614
- з оплати праці	696	747	679	51	-68	7,327586207	-9,103078983
- одержаними авансами	5579	2792	2659	-2787	-133	0	0
Поточні забезпечення	4829	3885	2826	-944	-1059	0	0
Інші поточні зобов'язання	51 150	92 423	62 857	41 273	-29 566	80,69012708	-31,98987265
IV. Поточні зобов'язання	340 294	458 417	449 556	118 123	-8 861	34,71204312	0
Баланс	396 137	550 851	512 424	154 714	-38 427	39,05568023	-6,975933601

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства

Додаток В

Таблиця 2

Вертикальний аналіз пасивів ТОВ «Агропрайм Холдинг» за 2019 – 2021 рр.

Показники	2019	2020	2021	Ланцюговий темп приросту, %	
				2020/ 2019	2021/ 2020
Зареєстрований капітал	0,003219702468	0,004434973474	0,004380808611	0,0012152710 06	-0,00005416486268
Капітал у дооцінках	1,528355814	5,515652912	4,054976994	3,987297098	-1,460675918
Додатковий капітал	0,0005806020844	0,0007997493149	0,0007899818807	0,0002191472 306	-0,00000976743425 4
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	10,66861608	-6,890567393	8,014581629	-17,55918348	14,90514902
I. Власний капітал	12,2007722	-1,369679759	12,07472941	-13,57045196	13,44440917
Цільове фінансування	0,2471253599	0	0	-0,2471253599	0
Інші довгострокові зобов'язання	20,25187574	21,44520518	14,85065393	1,193329435	-6,59455125
III. Поточні зобов'язання та забезпечення	32,6997733	20,07552542	26,92538334	-12,62424788	6,849857922

Короткострокові кредити банків	2,517912894	7,651274401	13,4706274	5,133361507	5,819352996
Векселі видані	0	0	4,640856283	0	4,640856283
Поточна заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	16,8114917	28,04517275	22,9136399	11,23368105	-5,131532851
- товари, роботи, послуги	12,04717656	17,82045046	9,119335381	5,773273904	-8,701115081
- з бюджетом	0,1471562374	0,6522319186	0,1466493637	0,5050756812	-0,5055825549
- з оплати праці	0,03673627734	0,05431024893	0,048763427	0,0175739716	-0,005546821934
- одержаними авансами	0,2944708208	0,202990917	0,1909601655	-0,0914799037 6	-0,01203075151
Поточні забезпечення	0,254884315	0,2824569171	0,2029535268	0,0275726021 1	-0,07950339034
Інші поточні зобов'язання	2,699799692	6,719566449	4,514171916	4,019766756	-2,205394533
Усього поточних зобов'язань	85,0962084	94,64567834	83,40671786	9,549469932	-11,23896047
Баланс	100	100	100	0	0

Джерело: складено автором за матеріалами звітності підприємства